

ROK LV Nr 13 175 (545)

NOWY DZIENNIK \$3.00

ISSN 1064-8402

50175

DELIVERED TO THE POST OFFICE
AS PERIODICALS CLASS MAIL
ON TUESDAY, SEPTEMBER 15, 2026

50 Naszej Unii

Świętuj z nami
50-Lecie PSFCUW podziękowaniu za bycie lojalnym Członkiem Naszej Unii,
masz szansę **wygrać samochód Cadillac XT5.**

Powiedz znajomym i rodzinie aby otworzyli konto i również wzięli udział w losowaniu.

DOKONANIE ZAKUPU ANI CZŁONKOSTWO W UNII KREDYTOWEJ NIE JEST WYMAGANE. Promocja kończy się dnia 31.03.2026 r.
Obowiązują oficjalne zasady dostępne na stronie
<https://www.psfcu.com/member-resources/newsroom/psfcu-50th-anniversary-sweepstakes-official-rules>. Losowanie jest
dostępne dla legalnych mieszkańców 50 stanów USA/Dystryktu Kolumbii w wieku powyżej 18 lat lub pełnoletnich. Podmioty
biznesowe nie mogą brać udziału w losowaniu. Promocja nie obowiązuje w miejscach, gdzie jest to zabronione.

SATURDAY, SEPTEMBER 19, 2026 – FRIDAY, SEPTEMBER 25, 2026 37/2026

www.dziennik.com

\$3.00

nowy dziennik

POLISH WEEKLY

SINCE 1971

56 lat

z Polonią amerykańską

facebook.com/nowydziennik

<https://www.instagram.com/dziennikcom/>

KABARET MŁODYCH PANÓW: "ROZBAWIMY WAS DO ŁEZ!"

"Przyjeżdżamy do USA z premierowymi skeczami. Wpadajcie na nasze występy! Śmiech gwarantowany!"

- mówią w rozmowie z nami członkowie Kabaretu Młodych Panów, który 25 i 26 września wystąpi w Connecticut i New Jersey.

FACEBOOK.COM / KABARET MŁODYCH PANÓW

30-32

Nowy Jork

oddadł hołd ofiarom
zamachów z 11 września

10-12

Prezydent

Nawrocki spotka się
z nowojorską Polonią

13

"Dziady",

czyli Narodowe Czytanie
w Nowym Jorku

20-21

Kolejny Polak

w New York Knicks!
Powtórzy sukces Sochana?

34

Dr. Dariusz Nasiek, MD

WORKERS' COMPENSATION

WYPADKI NY/NJ

LECZENIE BÓLU • ORTOPEDIA
NEUROLOGIA • MRI • EMG • EEG
Expert Witness • Biegły sądowyTEL/TEXT/SMS: **973-773-7730**www.LeczeniePowypadkowe.com

ROZPĘDÓWKA

41 LAT TEMU

17 września 1985 roku

w Moskwie

urodził się hokeista

Aleksandr Owieczkin

ZATRWAŻAJĄCE WYNIKI KONTROLI NA STANOWYCH DROGACH

Podczas czterodniowej akcji na drogach przy okazji weekendu Święta Pracy nowojorska policja stanowa wystawiła 11 201 mandatów i aresztowała 253 kierowców podejrzanych o prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu.

Najwięcej kar – 3935 – dotyczyło przekroczenia prędkości. Funkcjonariusze wystawili także 746 mandatów za niezapięte pasy bezpieczeństwa, 308 za rozproszenie uwagi kierowców podczas jazdy oraz 234 za naruszenie przepisów Move Over, nakazujących odpowiednie zachowanie przy pojazdach służb na drodze.

Najwięcej mandatów wystawiono na autostradach NYS Thruway, w tym na I-90 i I-87 – łącznie 1864. Wśród nich było 736 kar za przekroczenie prędkości. Na tych trasach zatrzymano także 34 kierowców, którzy prowadzili po alkoholu.

W zachodniej części stanu policjanci wystawili 1211 mandatów, z których 359 dotyczyło przekroczenia prędkości, i zatrzymali 17 kierowców podejrzanych o prowadzenie po alkoholu.

W trakcie akcji policjanci stanowi interweniowali ponadto przy 632 wypadkach, w tym pięciu śmiertelnych.

Red. JŁ

Najwięcej mandatów wystawiono na autostradach NYS Thruway

ILE AKCYZY W CENIE PALIWA? W Nowym Jorku nie ma dramatu

Ile płaci się samych podatków w cenie paliwa w każdym ze stanów? W nowym raporcie Tax Foundation porównano, z jakimi dodatkowymi kosztami przy dystrybutorach na stacjach benzynowych muszą mierzyć się mieszkańcy różnych regionów USA. Niechlubne pierwsze miejsce zajęła Kalifornia z najwyższą akcyzą w kraju, a tuż za nią uplasowało się Illinois.

Akcyza na paliwo w stanie Nowy Jork wynosi 24,2 centa za galon

Według raportu Tax Foundation zdecydowanym liderem pod względem łącznych podatków i opłat nakładanych na benzynę pozostaje Kalifornia. Stan pobiera najwyższą stanową akcyzę – 73,6 centa za każdy galon benzyny. W 2026 roku stawka została dodatkowo podniesiona o 2,7 centa. W czołówce znajdują się również Illinois (70,4 centa), Indiana (63,1 centa), Waszyngton (60,2 centa) oraz Pensylwania (58,7 centa za galon).

Na drugim biegunie znajduje się Alaska, gdzie akcyza wynosi zaledwie 8,9 centa za galon. Nisko plasuje się także Nowy Jork ze stawką 24,2 centa, co daje mu miejsce w dolnej części krajowego zestawienia. Mowa jednak tylko o akcyzie, która jest z reguły największym, ale tylko jednym z wielu dodatkowych podatków. Zwłaszcza w Kalifornii, gdzie na cenę detaliczną składają się jeszcze opłaty środowiskowe. System cap-and-trade zwiększa koszt galonu o około 23 centy, a program Low Carbon Fuel Standard dodaje kolejne 19–52 centy. Łącznie wszystkie podatki i opłaty mogą podnosić cenę paliwa w tym stanie nawet o około 1,16 dolara na galonie.

Dodatkowe obciążenia występują także na poziomie lokalnym. Przykładowo na ha-

wijskiej wyspie Maui obowiązuje lokalny podatek w wysokości około 24 centów za galon. Jeszcze wyższe opłaty występują w powiecie Washoe w Nevadzie, gdzie lokalne daniny sięgają 67,8 centa za galon.

Red. JŁ

TOP 10 STANÓW Z NAJWYŻSZĄ AKCYZĄ NA PALIWO

LP	Stan	Akcyza
1.	Kalifornia	\$0.7364
2.	Illinois	\$0.7040
3.	Indiana	\$0.6310
4.	Waszyngton	\$0.6017
5.	Pensylwania	\$0.5870
6.	Michigan	\$0.5340
7.	New Jersey	\$0.4915
8.	Maryland	\$0.4681
9.	Virginia	\$0.4240
10.	Karolina Północna	\$0.4125
39.	Nowy Jork	\$0.2418

nowy dziennik
POLISH WEEKLY

Published by Outwater Media Group

facebook.com/nowydziennik

https://www.instagram.com/dziennikcom/

OUTWATER MEDIA GROUP, PUBLISHER

EDITORS / REPORTERS

Jolanta Wysocka: Honorary editor-in-chief

Kacper Rogacin: Editor in Chief

Wojciech Maślanka: Editor

Anna Arciszewska: Editor

Elżbieta Popławska: Correspondent Long Island, NY

Jerzy Gieruszczak: Sports Editor

Zosia Żeleska-Bobrowski: Photographer

ADVERTISING & MARKETING

advertising@dziennik.com

Tel.: 212-594-2266

MAIN OFFICE

Editorial, Advertising & Business Offices

10 Schindler Road, Clark, NJ 07066

Business hours:
Mon. – Fr. 9 am – 2 pm
Tel.: 212-594-2266
www.dziennik.com

© 2016, Outwater Media Group, LLC
Periodicals postage paid at Newark, NJ
and Additional Offices.

POST MASTER:
Send address changes to: „Nowy Dziennik”
10 Schindler Road, Clark, NJ 07066

Rafał Łuczak: Graphic Designer

SUBSCRIPTION & DISTRIBUTION:

Tel.: 212-594-2266

E-mail: prenumerata@dziennik.com

PRENUMERATA
WERSJI PAPIEROWEJ (USA)

ROCZNA (52 wydania): \$120
1/2 ROKU (26 wydań): \$75
KWARTALNA (13 wydań): \$60

PRENUMERATA
WERSJI ELEKTRONICZNEJ
(PDF – cały świat)

Wysyłamy na wskazany adres e-mail
link do pobrania wersji w PDF.

ROCZNA (52 wydania): \$50
1/2 ROKU (26 wydań): \$30
KWARTALNA (13 wydań): \$20

Nowy Dziennik

USPS: 399-260, ISSN: 1064-8402

Published weekly by Outwater Media Group, LLC

Publikowane materiały nadesłane nie zawsze odpowiadają poglądom Redakcji. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Przedruk bez zezwolenia wzbroniony. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść płatnych ogłoszeń.
Published materials from outside sources do not always reflect the opinion of the newspaper. Unsolicited material will not be returned to the sender. Reprints without consent are forbidden.
We are not responsible for opinions expressed in paid advertisements.

Twój dom. Twoja gotówka.

5.00%^{APR*}

Skorzystaj z promocyjnego oprocentowania wstępnego
Kredytów pod Zastaw Domu (HELOC) 5.00%^{APR*}

📞 1.855.PSFCU.4U (1.855.773.2848)
🏠 www.psfcu.com | www.NaszaUnia.com

ZNAJDŹ NAS NA

*Podstawą zatwierdzenia pożyczki jest ocena historii kredytowej i zdolności do spłaty kredytu. Rata i oprocentowanie jest uzależnione od historii kredytowej i innych kredytowych wskaźników. Uzyskane oprocentowanie uwzględnia 0.25% zniżki za zarejestrowane automatyczne płatności z konta czekowego w PSFCU. Bez automatycznych płatności z konta czekowego w PSFCU oprocentowanie wynoszące będzie 5.25% APR. Linia kredytowa pod zastaw domu jest kredytem o zmiennym oprocentowaniu. Oprocentowanie wstępne 5.00% APR jest stałe przez pierwszych 12 miesięcy od daty finalizacji kredytu. Po upływie 12 miesięcy, oprocentowanie wstępne zmieni się na standardowe oprocentowanie zmienne, które oparte jest na Prime Rate, opublikowanej w Wall Street Journal. Oprocentowanie może zmieniać się co miesiąc, jednak nie przekroczy 14.90% ani nie spadnie poniżej 3.25%. Minimalna płatność miesięczna może ulec zmianie na skutek zmiany oprocentowania. Minimalna wysokość kredytu wynosi \$10,000, natomiast maksymalna – \$250,000, natomiast stosunek kredytu do wartości domu (LTV) nie może przekroczyć 80%. Linia kredytowa może być udzielona pod zastaw głównego miejsca zamieszkania wnioskodawcy, 1-4 rodzinnego, włączając kondyminium położonego w stanach NY, NJ, PA, CT, FL, IL, IN, MI and WI. Jeżeli kredyt jest sptacony i zamknięty przed upływem 36 miesięcy od jego rozpoczęcia, pożyczkobiorca zobowiązany jest zwrócić PSFCU wszystkie koszty przyznania kredytu, które mogą wynieść do \$1,300. Mieszkańcy stanu Nowy Jork i Florydy zobowiązani są do zapłacenia podatku od hipoteki, który może zostać pokryty z linii kredytowej. Należy skonsultować się z doradcą podatkowym w celu uzyskania informacji dotyczących odliczenia odsetek i opłat od podatku. Produkty i oprocentowanie mogą ulec zmianie bez powiadomienia. Oferta tylko dla Członków PSFCU. Inne ograniczenia mogą obowiązywać.

P&SFCU is an Equal Opportunity Lender.

NOWY JORK

Bronks liderem w rankingu ... SAMOTNOŚCI

W nowym raporcie serwisu Mood.com Bronks został ogłoszony „najbardziej samotnym powiatem” w stanie Nowy Jork. Jednym z kluczowych wskaźników, który przełożył się na wynik jednej z pięciu dzielnic Wielkiego Jabłka, było poczucie izolacji. Na Bronksie deklaruje je aż 41 proc. mieszkańców. Nienajlepiej wypada także cały stan Nowy Jork, który w ujęciu krajowym zajął 11. miejsce w „rankingu samotności”.

Bronks może pochwalić się populacją aż 1,4 mln mieszkańców

Samotność, jak możemy wywnioskować na podstawie wyników rankingu, nie jest związana z gęstością zaludnienia. Znajdujący się na szczycie zestawienia Bronks może pochwalić się populacją aż 1,4 mln mieszkańców – porównywalną z dużym miastem, choć jest tylko jedną z dzielnic Wielkiego Jabłka. Pomimo tak ogromnej rzeszy ludzi, z którymi można się integrować, prawie połowa mieszkańców deklaruje poczucie izolacji i samotności. W pierwszej dziesiątce najbardziej samotnych powiatów stanu znalazły się także Queens (39,4 proc.), Manhattan, czyli powiat Nowy Jork (38,1 proc.), Kings obejmujące Brooklyn (36,7 proc.), Albany (36,1 proc.), Broome (35,6 proc.), Cayuga (35,5 proc.), Richmond obejmujące Staten Island (35,4 proc.), Rockland (35,2 proc.) oraz Seneca (35 proc.).

Stan Nowy Jork plasuje się w rankingu krajowym na wysokiej, 11.

pozycji. Zgodnie z raportem – 35,1 proc. mieszkańców Empire State deklaruje, że chciałoby mieć więcej przyjaciół.

Choć stan znalazł się niemal w czołowej dziesiątce w kraju, daleko mu do liderów zestawienia, Mississippi i Georgii, które są „najbardziej samotnymi stanami” w kraju, według raportu Mood.com.

Analiza serwisu opiera się na danych Centrów Kontroli i Zapobiegania Chorobom (CDC), obejmujących informacje od 184,2 mln dorosłych mieszkańców z 39 stanów. Respondentów pytano m.in. o to, jak często odczuwają samotność.

Według Światowej Organizacji Zdrowia tzw. „wirus samotności” stał się poważnym zagrożeniem dla ludzi. Organizacja zbadała, że skutki samotności dla zdrowia mogą być porównywalne z wypalaniem ok. 15 papierosów dziennie.

Red. JŁ

Nowy Jork i inne stany walczą o bielika

Prokuratura stanu Nowy Jork oraz władze 19 innych stanów zaskarżyły w sądzie federalnym nowe przepisy administracji Donalda Trumpa, które – ich zdaniem – dramatycznie osłabiają ochronę zagrożonych gatunków, w tym bielików amerykańskich.

Stany zaskarżyły do sądu trzy nowe przepisy wprowadzone przez administrację Trumpa. Główna z nich dotyczy zmiany definicji szkody w rozumieniu ustawy o zagrożonych gatunkach, która w efekcie pozwala na działalność gospodarczą – np. odwierty czy górnictwo – naruszającą siedliska chronionych gatunków, o ile tylko działalność ta nie zabija ich bezpośrednio.

Inne zaskarżone przepisy dotyczą eliminacji dodatkowej ochrony nowych zagrożonych gatunków oraz konieczności konsultacji z biznesem przed uznaniem obszarów za środowiska zagrożonych gatunków. Zmiany te miały ułatwić działalność biznesowi, w tym firmom naftowym i górnictwem.

Wśród wymienionych gatunków, którym zaszkodzić mają zmiany,

Bielik amerykański występuje w 48 stanach USA, Kanadzie i Meksyku

wymieniła m.in. bielika amerykańskiego, symbol Stanów Zjednoczonych.

Oskar Górczyński (PAP)

Pojemniki na śmieci już obowiązkowe! UWAGA, GROŻĄ KARY!

W Nowym Jorku zaczęło już obowiązywać egzekwowanie przepisów nakazujących właścicielom małych budynków mieszkalnych korzystanie z oficjalnych pojemników na odpady „NYC Bin”. Obowiązek dotyczy nieruchomości z 1-9 mieszkaniami. Za jego nieprzestrzeganie grożą kary od 50 do 200 dolarów.

Nowe zasady obejmują około 750 tys. małych budynków we wszystkich pięciu dzielnicach miasta.

Oficjalne kosze można obecnie kupić za około 60 dolarów

„NYC Bin” jest przeznaczony wyłącznie na odpady zmieszane. Odpady organiczne powinny trafiać do pojemników na kompost, a materiały przeznaczone do recyklingu należy wystawiać w niebieskich lub przezroczystych workach.

Program ma na celu ograniczenie populacji szczurów poprzez przechowywanie odpadów w zamkniętych pojemnikach zamiast – jak wcześniej – pozostawiania worków ze śmieciami na chodnikach. System został wprowadzony w 2024 roku przez ówczesnego burmistrza Erica Adamsa.

Oficjalne kosze można obecnie kupić m.in. w Home Depot za około 60 dolarów. Właściciele korzystający z ulgi podatkowej STAR mogą ubiegać się o refundację kosztu zakupu pojemnika.

Red. JŁ

PSYCHIATRA

DAVID BROŻYNA, M.D.

Absolwent Akademii Medycznej w Krakowie

LECZENIE

- ADHD
- DEPRESJI • LĘKÓW
- NERWIC • UZALEŻNIEŃ

EKSPERTYZY SĄDOWE

tel: 201-939-5500

85 Orient Way, 1 Piętro
Rutheford, NJ 07070

MÓWIMY PO POLSKU

www.DavidBrozynaMD.com

1,9 mln dolarów za dom, w którym dorastał Trump

Dom, w którym Donald Trump spędził pierwsze lata życia, został wyremontowany i sprzedany za 1,93 mln dolarów. Informację jako pierwszy podał New York Post.

Nieruchomość przy 85-15 Wareham Place w Jamaica Estates na Queensie, zbudowana w tradycyjnym, angielskim stylu Tudorów, została zakupiona w zeszłym roku przez dewelopera Tommy'ego Lina za około połowę tej kwoty. Niedawno dom został sprzedany po trwającym osiem miesięcy remoncie.

INWESTYCJA Z PRZEBITKĄ

Przed remontem dom przez lata stał pusty. Nieruchomość borykała się z szeregiem problemów, w tym m.in. uszkodzeniami spowodowanymi pękniętą rurą i pleśnią. Wewnątrz opuszczonej rezydencji zadomowiła się ponadto grupa dziczących kotów, które trzeba było „eksmitować”.

Lin zainwestował w remont ponad 500 tys. dolarów. Podczas prac starano się zachować oryginalny styl domu – w tym charakterystyczną fasadę budynku. Wnętrze wyposażono natomiast w nowoczesną kuchnię, nowe podłogi oraz łazienki w stylu spa.

Dom ma około 3100 stóp kwadratowych powierzchni, pięć sypialni i cztery łazienki. Początkowo wystawiono go za 2,3 mln dolarów, następnie cenę obniżono do niespełna 2 mln. Ostatecznie nieruchomość znalazła nabywcę za 1,93 mln dolarów.

Budynek powstał w 1940 roku. Zbudował go ojciec prezydenta USA potentat nieruchomości, Fred Trump. Donald Trump mieszkał w nim do około czwartego roku życia, po czym jego rodzice przeprowadzili się do większego domu, znaj-

Remont domu, w którym dorastał prezydent USA, kosztował ponad 500 tysięcy dolarów

dującego się w pobliżu. W 2017 roku, niedługo po objęciu przez Trumpa urzędu, nieruchomość sprzedano za 2,14 mln dolarów. Zanim dom popadł w ruinę był wynajmowany na krótki termin w serwisie Airbnb.

„WIĘCEJ NIŻ REZYDENCJA”

Poprzedni właściciel zachęcał do zakupu domu, pisząc, że jest to „rzadka i niezwykła okazja, by stać się właścicielem domu rodzinnego prezydenta Donalda Trumpa, położonego w prestiżowej dzielnicy Jamaica Estates”.

„To coś więcej niż rezydencja – to prawdziwa spuścizna, oferująca historyczne znaczenie, architektoniczny urok i nowoczesny luksus w jednym, wyjątkowym wydaniu. Ten majestatyczny, wolnostojący dom, gruntownie odnowiony z dbałością o szczegóły, idealnie łączy ponadczasowy charakter Tudorów ze współczesnym designem” – chwalił nieruchomość niedawny właściciel.

Z ogłoszenia zamieszczonego w internecie dowiedzieliśmy się również, jak obecnie prezentuje się wnętrze domu, w którym dorastał Donald Trump.

„Z trzema pełnymi kondygnacjami nadziemnymi oraz w pełni wykończoną piwnicą, rezydencja oferuje wyjątkową skalę, elastyczność i funkcjonalność, dostosowaną do dzisiejszego stylu życia. Od momentu wejścia witają Cię eleganckie

dówką Fisher & Paykel, zapewniając zarówno wydajność, jak i wyrafinowanie. Weranda zapewnia wszechstronną przestrzeń życiową, idealną do relaksu, spotkań towarzyskich lub prywatnej oazy spokoju. Dom rozciąga się na kilka poziomów, oferując przestronne i elastyczne przestrzenie mieszkalne, dostosowane do różnorodnych potrzeb, w tym gości, miejsca do pracy, rekreacji lub dodatkowych udogodnień. Każda łazienka wykończona jest wysokiej jakości materiałami, tworząc atmosferę niczym w spa. W pełni wykończona kondygnacja dolna zapewnia dodatkową, funkcjonalną przestrzeń, idealną na salę multimedialną, strefę rekreacyjną lub prywatny apartament” – napisano.

Dodatkowe atuty domu to prywatny podjazd i garaż.

„Położona przy cichej, wysadzaney drzewami ulicy w Jamaica Estates, nieruchomość oferuje prywatność i wygodę, a także łatwy dostęp do komunikacji miejskiej, parków, sklepów, restauracji i innych lokalnych udogodnień” – tak były już właściciel zachęcał potencjalnych klientów do zakupu nieruchomości.

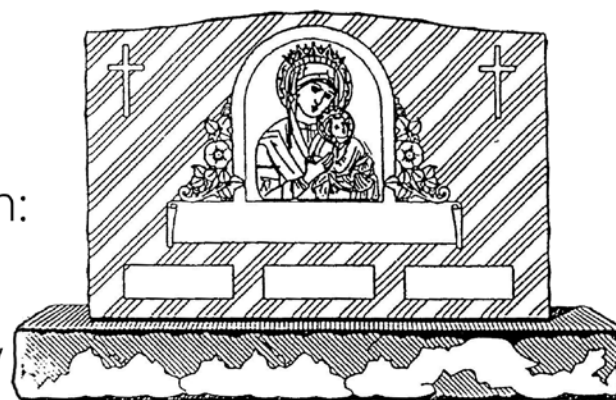
Red. JŁ

Ojciec prezydenta USA, potentat nieruchomości Fred Trump, zbudował ten dom w 1940 roku

W służbie
polskim
rodzinom
w 3 stanach:
Nowy Jork,
New Jersey
i Pensylwania.

1-800-458-5467

NOWY JORK

SPRAWDŹ POCZTĘ!

Stan wysyła czek na 200 USD

Około 8,2 miliona gospodarstw domowych w stanie Nowy Jork otrzyma czek o wartości do 200 dolarów, z tytułu zwrotu kosztów energii. Wysyłka czeków rozpocznie się w poniedziałek 21 września i potrwa aż do grudnia tego roku.

Wysokość dodatkowego świadczenia zależy od dochodu oraz sposobu rozliczenia podatku

Aby otrzymać czek, nie trzeba składać wniosku, rejestrować się ani wykonywać żadnych innych czynności. „Zbyt wiele rodzin zmagających się z rosnącymi rachunkami za energię i rosnącymi cenami benzyny na stacjach benzynowych – i dlatego w ramach naszego programu na rzecz przystępności cenowej, wpłacamy pieniądze bezpośrednio do kieszeni Nowojorczyków, wysyłając czek z rabatem na energię milionom rodzin” – powiedziała gubernator Nowego Jorku Kathy Hochul.

ILE DOSTANIEMY?

Wysokość dodatkowego świadczenia zależy od dochodu oraz sposobu rozliczenia podatku:

200 dolarów – otrzymają małżonkowie rozliczający się wspólnie i posiadający dochody poniżej 150 000 dolarów

150 dolarów – dostaną małżonkowie

rozliczający się wspólnie i mający dochody między 150 000 a 300 000 dolarów.

100 dolarów – otrzymają osoby rozliczające się indywidualnie, z dochodami poniżej 150 000 dolarów.

KTO DOSTANIE CHEK?

Do otrzymania czeku uprawnione są osoby, które w roku podatkowym 2024 spełniły wszystkie poniższe kryteria:

- złożyły terminowo zeznanie podatkowe dla rezydentów stanu Nowy Jork
- były stałymi rezydentami stanu Nowy Jork
- ich zgłoszony dochód mieści się w wypisanych powyżej progach kwalifikujących
- nie były wykazane jako osoby będące na utrzymaniu w zeznaniu podatkowym innego podatnika.

Oprac. KR

Muzeum 9/11 za darmo przez cały rok

Od października br. mieszkańcy Nowego Jorku będą mogli bezpłatnie zwiedzać Muzeum 9/11 w każdą niedzielę przez cały rok w ramach programu „New York First Sundays”, który zostanie rozszerzony na pełne 12 miesięcy. We wcześniej darmowy wstęp przysługiwał mieszkańcom tylko w pierwszą niedzielę miesiąca, po południu.

Na rozszerzenie programu gubernator Nowego Jorku Kathy Hochul przeznaczyła 2,2 mln dolarów z funduszy stanowych. Program ma umożliwić większej liczbie mieszkańców – zwłaszcza najmłodszych, którzy urodzili się po 2001 roku lub nie sięgają pamięcią do tych wydarzeń – zapoznanie się z tragiczną historią zamachów z 11 września.

„Rozszerzając inicjatywę New York First Sundays na każdą niedzielę w roku, sprawiamy, że więcej Nowojorczyków będzie mogło odwiedzić muzeum, oddać hołd ofiarom oraz oddać się refleksji nad odwagą, niezłom-

nością i jednością, które pozwoliły naszemu stanowi i całemu narodowi przetrwać jeden z najtragiczniejszych dni w naszej historii” – powiedziała gubernator Kathy Hochul.

Według danych udostępnianych przez placówkę, każdego roku Muzeum 9/11 w środku odwiedza około 2,4 miliona turystów. Natomiast bezpłatne wystawy i miejsca pamięci zlokalizowane na zewnątrz ogląda rocznie około 11,3 miliona osób. Co istotne, ponad połowa odwiedzających muzeum pochodzi spoza Stanów Zjednoczonych.

Red. JŁ

Sala główna muzeum – widać ostatnią kolumnę WTC stojącą pośrodku

SPOTKANIE TRUMP - ZEŁENSKI w Nowym Jorku?

Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski planuje w dniach 21–23 września omówić w Nowym Jorku z prezydentem USA Donaldem Trumpem kwestię rozejmu z Rosją na morzu i w sektorze energetycznym – podała nieoficjalnie agencja Interfax-Ukraina.

„Jesteśmy otwarci na odpowiednie zawieszenie broni na morzu i w sektorze energetycznym. Zamierzam omówić to wszystko z prezydentem USA. Jeśli będzie to zgodne z jego planami i jeśli uda mi się polecieć do Nowego Jorku” – powiedział Zełenski.

Zapytany o datę ewentualnego spotkania prezydent wskazał 21–23 września.

„Dałby Bóg, żeby udało nam się spotkać. To ważne, to priorytet. Dla mnie również, rozumiecie, ważne jest, żeby być w Ukrainie. Ale jeśli będzie możliwość posunięcia naprzód tego procesu z Amerykanami i Europejczykami, to oczywiście do spotkania w Nowym Jorku dojdzie” – zaznaczył Zełenski.

8 września Zełenski wyraził nadzieję na spotkanie z Trumpem w trzeciej dekadzie września oraz omówienie kwestii obrony Ukrainy przed pociskami balistycznymi Rosji.

Rzecznik MSZ Ukrainy Heorhij Tychyj przekazał, że do kontaktów między prezydentami Ukrainy i USA z pewnością dojdzie. Nie wykluczył, że spotkanie może odbyć się przy okazji sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ pod koniec września.

Iryna Hirnyk (PAP)

Allstate

You're in good hands.

Cezary Gawel

Agency & Financial Services LLC

33 S. Wood Ave., 6th Floor

Iselin, NJ 08830

(908) 474-1510

SPRAWDŹ NASZE NISKIE CENY

UBEZPIECZ U NAS DOM I SAMOCHODY I ZOBACZ

ILE MOŻNA ZAOSZCZĘDZIĆ PIENIĘDZY

Ubezpieczenia na:

Domy, Mieszkania, Samochody, Łodzie, Motory, Budynki Mieszkalne, Biznes: Worker's Comp., General Liability, Trucks and Tractor Trailers, Business Owners Policies, Biura, Lekarzy (Malpractice and Office Insurance), Życie (IRA i Annuity), Fundusze Inwestycyjne (Mutual Funds), Medyczne Indywidualne i Grupowe, Turystyczne (Medyczne)

TRUMP OBIECUJE 5000 DOLARÓW DLA KAŻDEGO

Prezydent Donald Trump zapowiedział, że każdy dorosły Amerykanin otrzyma po 5 tys. dolarów, jeśli Republikanie po wyborach zachowają kontrolę nad Kongresem. Media zauważają, że obietnica może być nielegalna, niemoralna i bez materialnego pokrycia, zważywszy na skalę amerykańskiego zadłużenia.

Jak oblicza „New York Times” wypłacenie Amerykanom obiecanych sum kosztowałoby budżet ponad 1 bln dolarów. Ponadto prawo federalne zabrania przeznaczania środków bezpośrednio na to, by skłonić wyborców do głosowania, aczkolwiek prezydent zaoferował wypłaty po wyborach, a nie przed nimi – zaznacza dziennik. Inne media szacują koszty tej ekstrawagancji na blisko 1,3 bln dolarów, a przed wszystkim zwracają uwagę, że dla przeciwników Trumpa jego inicjatywa jest formą „kupowania głosów”, czy też wyborczej łapówki – relacjonuje portal Hill. Do oskarżeń o kupowanie głosów odniósł się nawet dziennikarz sprzyjający Republikanom telewizji Fox News. W rozmowie z wiceprezydentem J.D. Vance’em Bret Baier powiedział, że krytycy prezydenta „dywidendę Trumpa” nazwą na pewno formą „łapówki dla wyborców”, których kupuje, by zachować kontrolę nad Kongresem, jednocześnie rujnując finanse kraju.

Spełnienie obietnicy prezydenta kosztowałoby budżet państwa od 1 do 1,3 biliona dolarów

Vance odpowiedział, że środki na wypłaty dla wyborców pochodziłyby z pieniędzy jakie wpłynęły do budżetu dzięki wprowadzeniu przez prezydenta ceł i bronił inicjatywy Trumpa nazywając ją „dywidendą dla ludzi pracujących”, którzy skorzystają na „utrzymaniu nas u władzy”. Jednak „Guardian” zauważa, że koszt zrealizowa-

nia obietnicy Trumpa przekroczyłby znacznie dochody z taryf.

Trump nie wyjaśnił, jak rząd sfinansowałby taką „dywidendę” i zastrzegł jedynie, że pieniądze te wyborcy musieliby wydać w USA; nie wiadomo też, jak monitorowano by to, czy aby Amerykanie nie wydają ich za granicą. Jak relacjonuje BBC, Demokraci nazwali natychmiast tę ofertę pustą obietnicą, a wielu polityków i komentatorów zaczęło się zastanawiać, czy byłaby ona wykonalna i zgodna z prawem.

BBC zwraca też uwagę, że chyba po raz pierwszy w historii USA prezydent kusi wyborców takim argumentem.

„NYT” przypomina, że w wyborach w 2024 roku Elon Musk, który popiera Trumpa i Republikanów, zaoferował zarejestrowanym wyborcom szansę wygrania 1 mln dolarów, jeśli zmobilizują się do głosowania i sprawa ta jest nadal przedmiotem sporów prawnych.

fit/mal

Obama wzywa Demokratów do działania

Podczas wydarzenia na Manhattanie, związanego z prywatną zbiórką funduszy, były prezydent Barack Obama wezwał Demokratów – w tym w szczególności lidera demokratycznej mniejszości w Izbie Reprezentantów, Hakeema Jeffriesa – do opracowania planu działania na wypadek przejścia kontroli nad Kongresem po wyborach w listopadzie br.

Zdaniem Obamy partia powinna skupić się na uregulowaniu AI w taki sposób, aby było bezpieczne dla obywateli i nie doprowadziło do bezrobocia.

Jak relacjonuje „New York Times”, Obama mówił podczas imprezy-zbiórki na nowojorskim Manhattanie o potrzebie rozpoczęcia publicznej debaty na temat bezpieczeństwa sztucznej inteligencji. Zwracając się do Jeffriesa, lidera demokratów w Izbie, wskazywał, że w przypadku objęcia przez niego funkcji spikera Demokracji powinni przedstawić wyborcom konkretne propozycje dotyczące bezpieczeństwa technologii oraz ochrony dzieci przed jej negatywnymi skutkami.

Były prezydent podkreślał w swoim wystąpieniu możliwe negatywne skutki gospodarcze gwałtownego rozwoju AI. Zwracał uwagę na ryzyko, że część pracowników może stracić możliwość znalezienia pełnoetatowego zatrudnienia, jeżeli ich stanowiska zostaną zastąpione przez technologie oparte na sztucznej inteligencji. Zaznaczył przy tym, że nie uważa się za „pesymistę” w kwestii AI, ale jego zdaniem należy poważnie analizować skutki jej rozwoju.

Obama życzyłby sobie, aby także kandydaci Demokratów w wyborach prezydenckich w 2028 roku przedstawili „bardzo jasny plan” dotyczący bezpieczeństwa i gospodarczych konsekwencji

AI. W jego ocenie temat powinien stać się jednym z priorytetów partii.

„Los Angeles Times” zwraca uwagę, że choć Obama nie uczestniczy już czynnie w polityce, w warunkach „bezkrolewia” – braku jednego, powszechnie uznanego lidera w Partii Demokratycznej – jego głos silnie przebija się w dyskusji o przyszłości formacji.

„W Partii Demokratycznej, która nie ma wyraźnego przywódcy, wielu zwraca się do Obamy o wskazówki, a jego uwagi mają znaczną wagę” – uważa dziennik.

Red. JŁ

PRENUMERATA nowego dziennika

ZAMAWIAM PRENUMERATĘ, ZAŁĄCZAM:

☐ CZEK

☐ MONEY ORDER

☐ KARTA KREDYTOWA:

☐ VISA

☐ MASTER CARD

☐ AMEX

NUMER KARTY:

EXP. DATE: / SECURITY CODE:

IMIE:

NAZWISKO:

ADRES:

ADRES:

MIASTO:

STAN: ZIP CODE:

EMAIL:

Dostępna także
PRENUMERATA WERSJI elektronicznej
(PDF – cały świat). Wysyłamy na wskazany
adres e-mail link do pobrania wersji w PDF.

ROCZNA (52 wydania):	\$50
1/2 ROKU (26 wydań):	\$30
KWARTALNA (13 wydań):	\$20

napisz do nas: prenumerata@dziennik.com

PROSZĘ ZAKREŚLIĆ WŁAŚCIWE POLE:

PAPIEROWA	☐ ROCZNA \$120	☐ PÓŁROCZNA \$75	☐ KWARTALNA \$60
ELEKTRONICZNA	☐ ROCZNA \$50	☐ PÓŁROCZNA \$30	☐ KWARTALNA \$20

KUPON PROSIMY WYŚLAĆ NA ADRES: **NOWY DZIENNIK**
10 Schindler Road
Clark, NJ 07066

NOWY JORK

Mamdani odtajni kontrowersyjne dokumenty dot. WTC

Burmistrz Nowego Jorku Zohran Mamdani ogłosił odtajnienie ponad 170 tys. stron dokumentów dotyczących jakości powietrza w rejonie tzw. Ground Zero – miejsca i bezpośredniej okolicy zawalenia się wież World Trade Center. Materiały mają być udostępniane bezpłatnie w internecie, stopniowo przez 12 miesięcy.

Wśród dokumentów znajdują się m.in. tzw. notatka Hardinga, w której ostrzegano miasto przed odpowiedzialnością karną za skutki zamachów na WTC, materiały Departamentu Ochrony Środowiska (DEP) oraz dokumenty dotyczące 7 World Trade Center. Mają one pomóc ustalić, co władze miasta wiedziały o zanieczyszczeniu powietrza po zamachach, kiedy uzyskiwały poszczególne informacje i jakie działania podejmowały w celu ograniczenia odpowiedzialności.

„W miarę upływu lat i wzrostu liczby ofiar, uświadamiamy sobie cenę, jaką przyszło nam zapłacić za wydarzenia z 11 września, ilekroć kolejny Nowojorczyk zostaje nam zbyt wcześnie odebrany. Obecnie, niemal ćwierć wieku później, więcej osób zmarło z powodu chorób powiązanych z 11 września, niż zginęło w samym dniu zamachów” – powiedział burmistrz Zohran Mamdani,

Pył, który pokrył Nowy Jork po zawaleniu się wież WTC, był bardzo toksyczny

ogłaszając odtajnienie dokumentów. Po zamachach na World Trade Center władze miasta wielokrotnie zapewniały, że powietrze w rejonie Ground Zero jest bezpieczne. Zapewnieniom tym przeczyły m.in. pobierane w tej okolicy próbki – nawet ok. pół mili od miejsca zawalenia się wież w powietrzu wykryto rakotwórczy azbest.

„Ludzie chorowali, bo przywódcy, którym ufali, okłamali ich, wmawiając im, że wdychanie toksycznego powietrza jest bezpieczne” – stwierdził Mamdani.

Ratownicy, pracownicy służb i osoby, które przeżyły zamachy, od lat zmagają się m.in. z nowotworami i chorobami układu oddechowego. Ujawnione materiały mogą stać się podstawą rozstrzygnięć sporów sądowych o odpowiedzialność i odszkodowania dla osób, które zachorowały po 11 września.

Red. JŁ

**TWOJA TELEWIZJA
ZNIKNEŁA
Z DNIA NA DZIEŃ,
A PIENIĄDZE
PRZEPADŁY?**

OGLĄDAJ LEGALNIE I BEZPIECZNIE!

sling™

**JEDYNA LEGALNA
POLSKA TELEWIZJA W USA**

POLSKIE KANAŁY

polsat news	TVP POLONIA	itvn	R
TVP INFO	polsat 1	Top Kids	tvn24
DISCO POLO MUSIC	Babyto	bein SPORTS	+ wiele więcej!

Sling TV - od 30 lat zawsze tam gdzie Ty!

Poleca Rafał Stykowski

ZADZWOŃ JUŻ DZIŚ:

800-524-0101

Amerykański żołnierz zagrał z wieży Mariackiej

Wojskowy utwór „Cisza” w wykonaniu amerykańskiego żołnierza i trębacza sierż. szt. Victora DeJesusa rozbrzmiał 11 września z wieży Kościoła Mariackiego dla upamiętnienia ofiar zamachów z 2001 roku.

Sierżant sztabowy Victor DeJesus odegrał utwór "Cisza" z wieży Kościoła Mariackiego w Krakowie

Utwór rozległ się nad krakowskim Rynkiem Głównym w piątek 11 września o godz. 14:46, dokładnie w 25. rocznicę ataków na World Trade Center. Wykonał go trębacz 1st Infantry Division Band (1ID Band) Armii Stanów Zjednoczonych i naoczny świadek zamachów – sierżant sztabowy Victor DeJesus, którego dywizja stacjonuje w Polsce. W ten sposób Amerykanin oddał hołd wszystkim ofiarom zamachów z 11 września 2001 roku, a w szczególności strażakom, policjantom, służbom ratunkowym i innym funkcjonariuszom, którzy stracili życie, niosąc pomoc. Podobnie jak hejnał, utwór „Cisza”

został wykonany na cztery strony świata. „Powinniśmy zawsze pamiętać o tym dniu i nie-
stety o innych tragicznych dniach, ponieważ lu-
dzie, którzy zginęli w tej tragedii, byli niewinni.
Byli po prostu ludźmi żyjącymi swoim normal-
nym życiem, chodzącymi do pracy, żeby utrzy-
mać swoje rodziny” – powiedział sierżant sztabo-
wy Victor DeJesus w rozmowie z dziennikarzami
na wieży Mariackiej.

Relacionował, że kiedy doszło do ataku, był w szkole na Brooklynie. Z okna zobaczył płoną-

cą więź, a następnie samolot uderzający w drugi budynek. Jak wspominał, rodzice i opiekunowie kolejno przychodzili odebrać dzieci ze szkoły. Następnie z domów wynoszono telewizory, żeby razem z sąsiadami z okolicy oglądać wiadomości. „Być może ten smutek nigdy nie minie. Musimy jednak po prostu żyć dalej, być dla siebie dobrzy – dla przyjaciół, partnerów, sojuszników, rodziny, dla wszystkich – i nigdy nie traktować niczego jako coś oczywistego” – dodał.

JUKA/MARK/AMAC (PAP)

Victor DeJesus (drugi z lewej) był naocznym świadkiem zamachów z 11 września 2001 roku

AquaVerde

Pure Water. Pure Life.

SparkleGlass™

Syfon XXI wieku.

Gazowana woda premium we własnym domu.

Bez plastiku
Tylko stal i szkło

Elegancki design
Do każdej kuchni

Idealne bąbelki
Za każdym razem

Czysta woda
Najwyższej jakości

aquaverdewater.com

[877-9-PUREWATER](tel:877-9-PUREWATER)

[708-357-1111](tel:708-357-1111)

NOWY JORK

Hołd dla ofiar ataków terrorystycznych 9/11

Prawie 4,5 godziny trwała oficjalna ceremonia związana z 25. rocznicą ataków terrorystycznych na World Trade Center. Wzięło w niej udział kilka tysięcy osób, wśród których byli członkowie rodzin ofiar zamachu, a także ci, którzy go przeżyli, w tym policjanci, strażacy i ratownicy medyczni. Uczestniczyli w niej także politycy m.in.: wiceprezydent JD Vance, byli prezydenci Stanów Zjednoczonych – Bill Clinton, George W. Bush, Barack Obama i Joe Biden – gubernator stanu Nowy Jork Kathy Hochul oraz burmistrz Zohran Mamdani i wcześniejsi władarze Wielkiego Jabłka: Bill de Blasio, Michael Bloomberg i Rudy Giuliani.

FACEBOOK/MAYOR ZOHRAH KWAME MAMDANI

W rocznicowej ceremonii wzięło udział wielu ważnych polityków oraz przedstawiciele nowojorskich władz

Przepełniona smutkiem i zadumą rocznicowa uroczystość odbyła się w piątek, 11 września, i miała miejsce w tzw. Strefie Zero, miejscu w którym ćwierć wieku temu rozegrał się dramat wielu tysięcy ludzi, z czego prawie 3000 z nich zginęło w tragiczny sposób. Poza tym niezliczona liczba innych osób zmarła lub cały czas cierpi, z powodu odniesionych obrażeń oraz chorób wywołanych toksycznymi pyłami i zanieczyszczeniami, które w tym rejonie unosiły się w powietrzu przez bardzo długi czas. Ceremonia miała zamknięty charakter dla publiczności by zapewnić rodzinom ofiar spokój i intymność podczas przeżywania 25. rocznicy śmierci ich bliskich. Była jednak transmitowana poprzez strony internetowe National September 11 Memorial & Museum oraz największych amerykańskich mediów.

Tradycyjnie w Strefie Zero podczas uroczystości upamiętniających ofiary zamachów z 11 września 2001 roku – mimo obecności wielu polityków, i to najwyższego szczebla – nie wygłasza się przemówień

politycznych, natomiast głos mają przede wszystkim przedstawiciele rodzin ofiar, którzy odczytują długą listę nazwisk, dodając do nich osobiste przesłania. Tak też było w tym roku. Wspominali oni bliskich, dziękowali służbom ratunkowym, policji i wojsku, odwoływali się do wiary, apelowali o jedność narodową i poruszali kwestię relacji Stanów Zjednoczonych z Arabią Saudyjską, skąd pochodziła większość zamachowców. Składali również wieńce i kwiaty oraz wywieszali flagi. Wiele flag, a także zdjęcia i osobiste pamiątki, umieszczono przy nazwiskach wygrawerowanych na tzw. fontannie pamięci – "Reflecting Absence" – czyli memoriale dedykowanemu ofiarom ataków terrorystycznych. Minutami ciszy, czuwaniami i odczytywaniem nazwisk uczczono ich pamięć. Siedmiokrotnie przerywano ceremonię, by minutą ciszy upamiętnić dokładne momenty, w których rozegrały się kluczowe wydarzenia tamtego tragicznego dnia. Dodatkowa przerwa – siódma minuta ciszy – została dodana w tym roku i poświęcona była

upamiętnieniu osób narażonych na działanie chmur toksycznego pyłu, który unosił się w powietrzu podczas zawalenia się płonących, bliźniaczych wież WTC, a które później zmarły na raka i inne choroby.

Hołd ofiarom terrorystycznych ataków z 11 września 2002 roku oddali również przywódcy państw z całego świata, którzy wydali oświadczenia i opublikowali nagrania wideo, łącząc się bólu z amerykańskimi władzami oraz osobami biorącymi udział w uroczystościach, zarówno w Strefie Zero na Manhattanie jak i w różnych miejscach Stanów Zjednoczonych. Także polscy dyplomaci sprawujący swoją misję w Nowym Jorku oddali hołd osobom tragicznie zmarłym podczas ataków terrorystycznych, pamiętając również o Polakach i Amerykanach mających polskie korzenie, którzy wówczas stracili życie. Stały przedstawiciel RP przy ONZ ambasador Krzysztof Szczerski oraz konsul generalny RP Mateusz Sakowicz złożyli wieńce przy memoriale dedykowanemu ofiarom zamachu

na World Trade Center. Zginęło wówczas osiem osób urodzonych w naszym kraju i posiadających polskie obywatelstwo. Wśród nich byli: Maria Jakubiak, Dorota Kopiczko, Jan Maciejewski, Łukasz Milewski, Anna Piętkiewicz-De-Bin, Józef Piskadło, Gina Szejnberg i Norbert Szurkowski. Jednak wśród prawie 3000 ofiar jest o wiele więcej polskich nazwisk, które najprawdopodobniej nosiły osoby – a przynajmniej niektóre z nich – mające polskie korzenie, ale nieposiadające polskiego obywatelstwa. Pamięć o tragicznie zmarłych podczas ataków terrorystycznych uczczono także na Times Square, gdzie w piątek o godzinie 9:11 rano na dziesiątkach telebimów wstrzymana została emisja reklam, a w ich miejscu wyświetlała się jedynie aktualna godzina. Natomiast w katedrze św. Patryka odbyła się msza św. z udziałem osób różnych wyznań. Wzięli w niej udział m.in.: były prezydent Joe Biden, nowojorska gubernator Kathy Hochul, a także burmistrz Wielkiego Jabłka Zohran Mamdani.

Hołd ofiarom terrorystycznych zamachów oddano także w dwóch innych miejscach, gdzie również do nich doszło 11 września 2001 roku. W Pentagonie, w rocznicowej ceremonii uczestniczył prezydent Donald Trump w towarzystwie swojej żony Melanii Trump. Amerykański przywódca określił te ataki mianem "momentu ogromnego i przerażającego zła", który zmusił naród do zjednoczenia się w walce z terroryzmem. Powiązał również rocznicę z trwającą wojną z Iranem, stwierdzając, że: "jesteśmy dziś poddawani próbie". Głos zabrali także przewodniczący Kolegium Połączonych Szefów Sztabów, generał Dan Caine oraz sekretarz obrony Pete Hegseth. Z kolei w Pensylwanii członkowie rodzin odczytali nazwiska pasażerów samolotu i członków załogi lotu nr 93 linii United Airlines, który 25 lat temu, rozbił się na polu w pobliżu miejscowości Shanksville. Podczas uroczystości rozbrzmiały dwa dzwony, a pod pomnikiem upamiętniającym ten lot złożono wieńce.

Wojtek Maślanka

WOJTEK MAŚLANKA/NOWY DZIENNIK

NOWY JORK

ŚWIETLNY HOŁD DLA OFIAR WTC

Nowojorczycy przyzwyczaili się już do niebieskiej iluminacji, która od ponad dwóch dekad, w dniu ataków terrorystycznych na World Trade Center, pojawia się w Strefie Zero i imituje dwie nieistniejące już wieże. W tym roku, w związku z 25. rocznicą zamachów, pojawiła się dodatkowa wizualizacja tych drapaczy chmur – w ich oryginalnych gabarytach – stworzona przez prawie 3000 świecących dronów.

INSTAGRAM.COM / BRENDABERKMAN

Nad Górną Zatoką Nowojorską odbył się spektakularny pokaz zatytułowany "2977 Lights Over New York Harbor"

11 września wieczorem tradycyjnie nad Strefą Zero na Manhattanie pojawiły się dwa potężne, błękitne strumienie światła. To tzw. Tribute in Light, czyli świetlny hołd dla ofiar ataków terrorystycznych z 11 września 2001 rok, który jednocześnie symbolizuje zniszczone wieże World Trade Center. Instalacja ta po raz pierwszy została zaprezentowana w 2002 roku jako jedna z form upamiętnienia zamachu oraz jego ofiar. Początkowo miała być jednorazowym projektem, jednak wraz z upływem czasu stała się jednym z najważniejszych elementów dorocznych obchodów. Jest przygotowywana na dachu Battery Parking Garage na południe od Strefy Zero. Składa się z 88 potężnych żarówek ksenonowych o mocy 7000 watów

każda, ułożonych w dwa kwadraty o boku 14,6 metra. Snopy światła wznoszą się na wysokość około 6,5 kilometra (4 mile) w górę. Przy dobrej pogodzie i bezchmurnym niebie iluminacja jest widoczna z odległości niemal 100 kilometrów (60 mil) od Manhattanu. Tribute in Light można podziwiać od zmierzchu 11 września, do świtu kolejnego dnia. W tym roku, nie była to jedyna tego typu instalacja. Z uwagi na 25. rocznicę ataków terrorystycznych na World Trade Center, dwa dni przed jej dokładnym terminem – 9 września – nad Górną Zatoką Nowojorską odbył się spektakularny pokaz zatytułowany "2977 Lights Over New York Harbor". Dokładnie 2977 dronów, których liczba symbolizowała liczbę ofiar ataków terrory-

WOJTEK MAŚLANKA/NOWY DZIENNIK

"Tribute in Light", czyli świetlny hołd dla ofiar ataków terrorystycznych z 11 września 2001 rok przygotowywany jest od 24 lat

stycznych z 11 września 2001 roku (nie licząc 19 terrorystów odpowiedzialnych za porwania samolotów) ułożyło się najpierw w spiralną, podwójną helisę przypominającą kształt cząsteczki DNA, a następnie utworzyło trójwymiarowe sylwetki wież World Trade Center w ich rzeczywistej skali architektonicznej. Instalacja ta powstała we współpracy z rodzinami ofiar, osobami, które przeżyły zamachy oraz przedstawicielami służb ratowniczych. W przedsięwzięcie zaangażowana była m.in. Brenda Berkman, która uczestniczyła w akcji ratowniczej jako członkini nowojorskiej straży pożarnej, a także Terry Strada z organizacji 9/11 Families United oraz

bliscy osób zabitych w zamachach. Projekt był sponsorowany przez New York Foundation for the Arts. Prócz tych dwóch iluminacji, w związku z 25. rocznicą zamachów na World Trade Center, w inicjatywę włączono także dziesiątki budynków i obiektów w Nowym Jorku, które zostały podświetlone na niebiesko. W akcji wzięły udział m.in.: Empire State Building, One World Trade Center, a także wodospad Niagara. Poza tym świetlna forma upamiętnia ofiar terrorystycznych ataków, w postaci dużej wiązki światła skierowanego w niebo, miała miejsce na szczycie Mount Washington w stanie New Hampshire.

Wojtek Maślanka

PAP/EPA/OLGA FEDOROVA

Instalacja Tribute in Light składa się z 88 potężnych żarówek ksenonowych o mocy 7000 watów każda, ułożonych w dwa kwadraty o boku 14,6 metra

Prezydent Karol Nawrocki wraz z małżonką SPOTKA SIĘ Z NOWOJORSKĄ POLONIA

W niedzielę, 20 września, nowojorska Polonia będzie miała okazję dwukrotnie spotkać się z prezydentem Karolem Nawrockim oraz jego małżonką.

W związku ze zbliżającą się debatą generalną Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych do Nowego Jorku przybędzie prezydent Karol Nawrocki. Podczas tej wizyty będzie mu towarzyszyła małżonka Marta Nawrocka. Zgodnie z tradycją para prezydencka wykorzystuje takie okazje także do spotkań z Polonią. W tym roku w planach jest odwiedzenie Greenpointu oraz Queensu. Oba spotkania odbędą się jeszcze przed rozpoczęciem debaty w ONZ i będą miały miejsce w niedzielę, 20 września.

UROCZYSTOŚĆ NA GREENPOINCIE

Para prezydencka weźmie udział w specjalnej mszy św. odprawionej w kościele św. Stanisława Kostki na Greenpoincie. Będzie ona miała wyjątkowy charakter nie tylko w związku z udziałem pary prezy-

denckiej, ale także z uwagi na trzy ważne rocznice: 130-lecie tej parafii, 300-lecie kanonizacji jej patrona, a także 250-lecie istnienia Stanów Zjednoczonych oraz wkładu Polaków w niepodległość i rozwój Ameryki. Okolicznościowa msza św., rozpocznie się o godz. 12:00 i będzie koncelebrowana przez bp. Witolda Mrozińskiego. Wyjątkową oprawę muzyczną zapewnią zespoły parafii św. Stanisława Kostki, Chór 250 oraz Chór Kopernika. Mszę św. poprzedzi koncert orkiestry kameralnej pod dyrekcją Mariusza Monczaka. W związku z tymi występami drzwi kościoła będą otwarte dla wiernych już od godz. 10:30.

W uroczystości będzie mogło wziąć udział tyle osób, ile zmieści się w ławkach zarówno w nawie głównej, na balkonie jak i w tzw. dolnym kościele, gdzie będzie znajdował się duży monitor, na którym bę-

Prezydent Karol Nawrocki chętnie robi sobie selfie z uczestnikami różnych spotkań, w których bierze udział

dzie transmisja z całej ceremonii. Z uwagi na bezpieczeństwo nie będzie miejsc stojących. O godz. 11:15 rozpocznie się koncert "Polskie serce Ameryki". O godz. 11:50 przed kościołem odbędzie się powitanie prezydenta Karola Nawrockiego i jego żony Marty przez bp. Witolda Mrozińskiego, ks. proboszcza Grzegorza Markulaka oraz Jerzego Leśniaka, reprezentującego Komitet Organizacyjny jubileuszowej uroczystości. Po wejściu do świątyni rozpocznie się okolicznościowa msza św. Po jej zakończeniu prezydentowi RP zostanie wręczony pamiątkowy medal wybity z okazji wspomnianych wcześniej trzech jubileuszy oraz ikony z podobizną św. Stanisława Kostki przez delegację pod przewodnictwem ks. Grzegorza Markulaka.

Zarówno występ artystów, okolicznościowy medal i pamiątkowa tablica możliwe były do zrealizowania dzięki wsparciu donatorów i sponsorów, wśród których są: Janusz i Maria Grabińscy, Dariusz i Elżbieta Knapik, Jerzy i Kinga Leśniak, Polsko-Słowiańska Federalna Unia Kredytowa, Zbigniew Zborowski, Ben i Joy Mitchell, Krzysztof Rostek, Ewa i Janusz Natkaniec, Piotr i Dorota Praszko-wicz, Stanisława Rys, Eric Bagiński, Paweł Kapusta, Piotr Barna, Roger Kwapisiewicz, Mali-

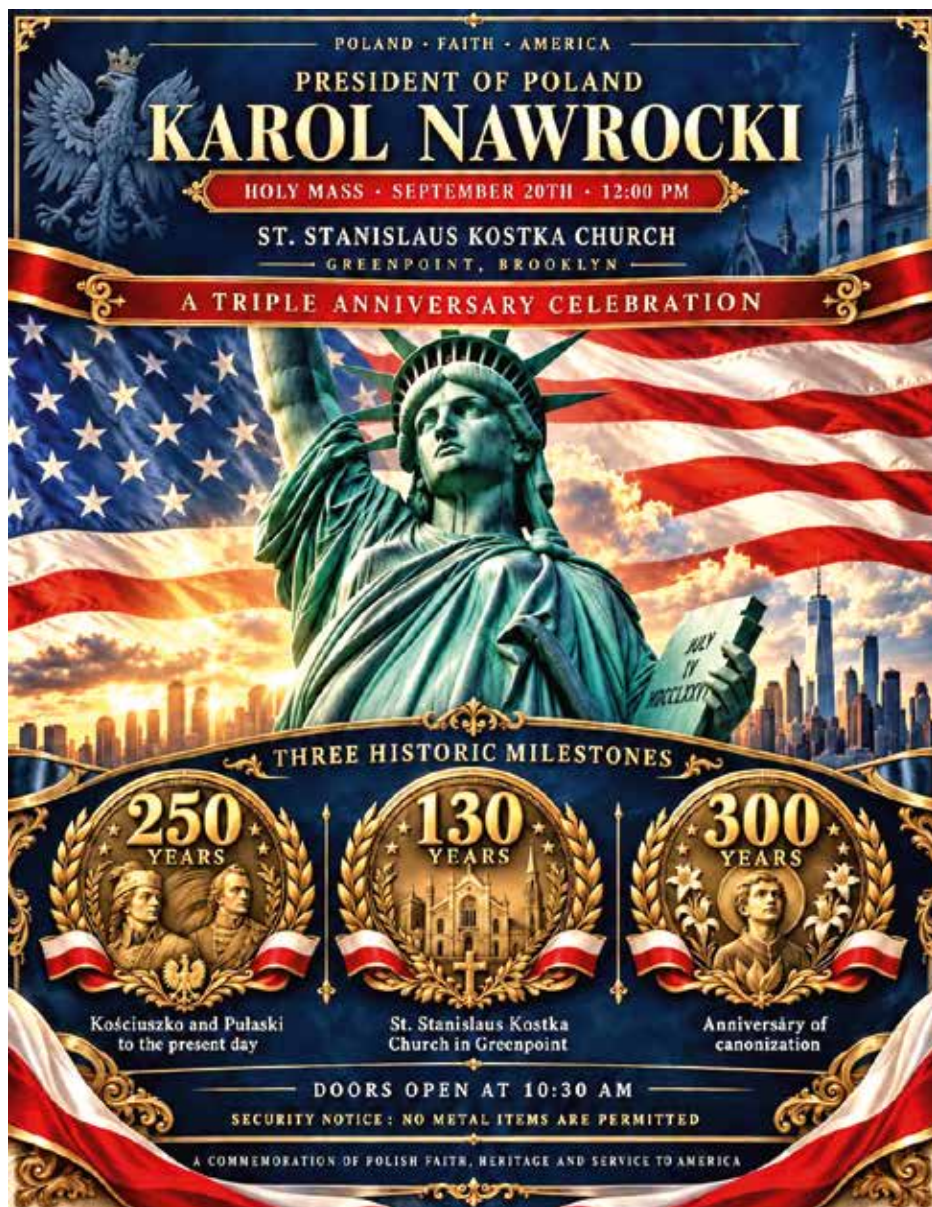
na Stadnik, Honorata Pierwo-ła, Tadeusz Woźniak, Andrzej Natkaniec, Robert Dworniczak, Paweł i Piotr Pachacz, Wojciech Oktawiec, Alina i Zygmunt Gauza, Wojciech Michalik, Fundacja Nowodworskiego, parafia św. Stanisława Kostki, Stowarzyszenie Polskich Przedsiębiorców i Profesjonalistów im. Kazimierza Pułaskiego oraz Polski Dom Narodowy "Warsaw".

SPOTKANIE NA QUEENSIE

Drugie, oficjalne spotkanie prezydenta Karola Nawrockiego i jego małżonki Marty Nawrockiej z Polonią odbędzie się w audytorium szkoły średniej Christ the King mieszczącej się na Middle Village na Queensie (68-02 Metropolitan Ave, NY 11379). Rozpocznie się o godz. 16:00 po południu jednak wstęp na tę salę możliwy będzie już od godz. 13:00. W trakcie spotkania odbędzie się okolicznościowe przemówienie prezydenta, wręczenie odznaczeń państwowych oraz druga część koncertu "Polskie serce Ameryki".

Wstęp na spotkanie w Christ the King High School jest otwarte dla wszystkich chętnych, jednak wymagana jest wcześniejsza rezerwacja miejsca. Można ją zrobić elektronicznie pod adresem: www.gov.pl/web/usa/para-prezydencka-w-ny.

Wojtek Maślanka

NAJDROŻSZY GALON TO TEN, którego jeszcze nie zatankowaliśmy

W Ameryce można przez całe życie nie wiedzieć, czym jest rentowność dziesięcioletniej obligacji skarbowej. Można nie śledzić decyzji Rezerwy Federalnej, nie znać różnicy między ropą Brent a WTI i omijać wiadomości z Wall Street. Ale kiedy rentowność amerykańskich dziesięciolatek przekracza 5 proc., a ropa kosztuje ponad 100 dolarów za baryłkę, wcześniej czy później dowiemy się o tym przy kasie w supermarkecie, u dealera samochodowego albo podczas rozmowy o kredycie hipotecznym.

DREAMSTIME

Podwyżka przy dystrybutorze wędruje dalej przez całą gospodarkę

W połowie września rynek wysłał dwa takie ostrzeżenia naraz. Brent przekroczył 100 dolarów za baryłkę po kolejnych zakłóceniach dostaw z Bliskiego Wschodu, a rentowność dziesięcioletnich obligacji skarbowych USA dotknęła 5 proc. To drugie wydarzenie brzmi mniej dramatycznie niż ataki na instalacje naftowe, ale dla domowego budżetu może okazać się równie ważne.

BAROMETR GOSPODARKI

Obligacji skarbowe są czymś w rodzaju barometru gospodarki. Jeśli inwestorzy obawiają się inflacji, wysokich deficytów albo kolejnych podwyżek stóp, żądają wyższej rentowności za pożyczanie pieniędzy państwu. A dziesięcioletnie obligacje są punktem odniesienia dla oprocentowania kredytów hipotecznych i wielu innych form finansowania.

Dlatego 5 proc. nie jest tylko liczbą dla maklerów. To sygnał, że pieniądź pozostanie drogi. Kto liczył, że jesienią kupi dom, refinansuje kredyt albo zamieni wynajmowane mieszkanie na własne, może po raz kolejny przesunąć te plany.

A jednocześnie trzeba zatankować. Średnia cena benzyny w USA przekracza już 4 dolary za galon, a diesel jest jeszcze droższy. Dla Europejczyka amerykańskie paliwo może nadal wyglądać tanio. Dla mieszkańca USA liczy się jednak nie tylko cena

litra, ale także liczba przejeżdżanych mil. Suburbia zbudowano z założeniem, że ich mieszkańcy będą korzystać z samochodu, a raczej samochodów, bo przecież w amerykańskich rodzinach zwykle do pracy dojeżdża więcej niż jedna osoba. Także do szkoły, lekarza czy sklepu często nie jedzie się kilka, lecz kilkanaście albo kilkadziesiąt mil.

NIEBEZPIECZNY EFEKT DOMINA

Polak mieszkający na przedmieściach Nowego Jorku, w New Jersey, Connecticut czy Pensylwanii nie musi więc czytać analiz rynku energii, żeby odczuć, że coś jest nie tak. Wystarczy, że jego samochód spala kilkanaście galonów tygodniowo. Przy różnicy przekraczającej dolara na galonie roczny dodatkowy rachunek szybko idzie w setki dolarów, a przy dwóch samochodach – w tysiące. Jeszcze mocniej odczuwają to ci, których praca bezpośrednio zależy od samochodu: kierowcy ciężarówek, dostawcy oraz właściciele firm remontowych, budowlanych i usługowych. Dla nich paliwo nie jest tylko wydatkiem domowym, lecz jednym z podstawowych kosztów prowadzenia działalności. Jeśli nie podniosą cen, kurczy się ich marża. Jeśli podniosą – wyższy rachunek prędzej czy później trafia do klienta.

I tak podwyżka przy dystrybutorze wędruje dalej

przez całą gospodarkę. Wyższa cena diesla trafia do rachunku za przewóz żywności. Paliwo lotnicze – do ceny biletu do Polski. Benzyna – do kosztów usług. Ropa jest też surowcem dla przemysłu chemicznego, tworzyw sztucznych i części nawozów. Dlatego skutki wzrostu cen surowca nie kończą się na stacji benzynowej. Z czasem odbijają się na cenach żywności, przesyłek, materiałów budowlanych, napraw, biletów lotniczych i ogrzewania.

Szczególnie dotkliwe może być połączenie drogiego paliwa, wysokich stóp procentowych i kosztownych kredytów. Kto prowadzi małą firmę, płaci więcej za przejazdy i materiały, ale nie zawsze może od razu przerzucić podwyżkę na klienta. Kto planuje zakup domu, widzi oprocentowanie hipotek bliskie 7 proc. Kto kupuje samochód na kredyt albo finansuje działalność z pożyczonych pieniędzy, także zaczyna funkcjonować w świecie drogiego kapitału.

Najbardziej niebezpieczny jest efekt domina. Droga ropa podbija inflację. Wyższa inflacja utrudnia Rezerwie Federalnej (Fed) obniżanie stóp, a może nawet zmusić bank centralny do ich podwyższenia. Wyższe stopy i rentowności obligacji podnoszą koszt kredytu. Droższy kredyt ogranicza popyt na domy, samochody i inwestycje. Wtedy problem przestaje być benzyna po 4,50 czy 5 dolarów. Zaczyna nim być cała gospodarka, w której wszystko kosztuje więcej, a wzrost jednocześnie zwalnia.

CO ROBIĆ, JEŚLI NIE MA SIĘ WŁASNEJ RAFINERII?

Przede wszystkim nie zakładać, że dzisiejszy skok cen to chwilowy wybryk. Rynek ropy pozostaje uzależniony od wojny i bezpieczeństwa szlaków eksportowych. Jeśli zakłócenia w Zatoce Perskiej utrzymają się przez kolejne miesiące, szybki powrót do taniego paliwa jest mało prawdopodobny. Jesień zwykle przynosi spadek cen benzyny, ale tym razem efekt sezonowy może jedynie złagodzić podwyżki.

W domowym budżecie warto więc przyjąć, że transport będzie kosztował więcej. Przy dwóch samochodach dobrze sprawdzić, który faktycznie mniej pali, i nim wykonywać większość codziennych przejazdów. Łączenie kilku spraw w jeden wyjazd, wspólne dojazdy, praca z domu choćby raz czy dwa razy w tygodniu albo komunikacja publiczna tam, gdzie istnieje, przestają być ekologicznym manifestem. Stają się zwykłą arytmetyką. Właściciel małej firmy może z kolei sprawdzić, czy wycena usług nadal pokrywa koszt dojazdu. Kilkadziesiąt mil dziennie przy drogiej benzynie

lub dieslu potrafi niezauważalnie zjadać marżę. Lepiej uczciwie doliczyć koszt dalszego dojazdu, niż po kilku miesiącach odkryć, że firma pracowała więcej, a zarobiła mniej.

Nie jest to też najlepszy moment na kupowanie dużego samochodu tylko dlatego, że dealer proponuje niskie miesięczne raty. Amerykański marketing od dawna oducza klientów patrzenia na całkowity koszt eksploatacji pojazdu. Przy drogim kredycie i drogim paliwie taki sposób liczenia staje się szczególnie ryzykowny.

Podobnie jest z domami. Oprocentowanie kredytu w okolicach 7 proc. nie oznacza, że kupować nie wolno. Oznacza jednak, że trzeba dokładniej policzyć miesięczne obciążenie i nie zakładać automatycznie, że „za rok się zrefinansuje”. Nikt dziś nie może zagwarantować, że za rok pieniądz będzie tańszy.

PEWNA JEST TYLKO... NIEPEWNOŚĆ

Najbliższe miesiące prawdopodobnie przyniosą dużą zmienność. Jeśli sytuacja na Bliskim Wschodzie się uspokoi, ropa może szybko stanąć. Jeśli dojdzie do kolejnych zakłóceń dostaw, ceny paliw mogą ponownie wystrzelić. Budżetu rodzinnego nie warto jednak układać według najbardziej optymistycznego scenariusza.

DREAMTIME

Jeśli zakłócenia w Zatoce Perskiej utrzymają się przez kolejne miesiące, szybki powrót do taniego paliwa jest mało prawdopodobny

Przez lata Amerykanie przyzwyczaili się, że o kondycji gospodarki mówią indeks Dow Jones, stopa bezrobocia i wskaźnik wzrostu PKB. Dziś dla przeciętnej rodziny ważniejsze mogą być dwa prostsze wskaźniki: cyfry na pylonach stacji benzynowej i małe „5%” przy wykresie dziesięcioletnich obligacji.

Pierwszy pokazuje, ile kosztuje dzisiaj dojazd do pracy. Drugi – ile jutro może kosztować dom, samochód i życie na kredyt.

A gdy oba rosną jednocześnie, trzeba mocniej trzymać portfel niż kierownicę, nawet tę tylko wirtualną, jeśli dojeżdżamy metrem do pracy.

Tomasz Deptuła

BELLS OF LIBERTY

INSTAGRAM.COM / STMARYNYC

BELLS OF LIBERTY - Kameralny Koncert Karpacko-Amerykański to wydarzenie, które odbędzie się w sobotę 19 września w Cerkwi Bizantyjsko-Katolickiej św. Marii (St. Mary Byzantine Catholic Church), 246 East 15th Street, Manhattan. Rozpocznie się o godzinie 17:00.

Ten wyjątkowy koncert odbędzie się w samym sercu East Village. Cerkiew Bizantyjsko-Katolicka św. Marii to ta sama świątynia, do której niegdyś uczęszczał Andy Warhol, a zarazem budynek głęboko wpisany w imigrancką historię East Village. Budynek cerkwi wyróżnia się na tle okolicy i jest bez wątpienia perłą architektoniczną tej części Nowego Jorku. W środku znajdują się m.in. wspaniałe witraże i mozaiki.

BELLS OF LIBERTY - Kameralny Koncert Karpacko-Amerykański jest organizowany we współpracy z bizantyjsko-katolicką parafią św. Marii i upamiętnia 250 lat amerykańskiej niepodległości poprzez muzyczny dialog między Karpatami, Polską, Ukrainą a Ameryką. Program łączy tradycyjne melodie łemkowskie (rusińskie) i huculskie z utworami Skoryka, Paderewskiego, Dębskiego, Trochanowskiego, Gershwin, Price, Borowskiego i Piazzolli. Organizatorzy podkreślają, że będzie to rzadka okazja do spędzenia wieczoru z muzyką międzykulturową, która oddaje hołd imigranckim korzeniom definiującym tę dzielnicę do stuleci.

W trakcie koncertu wystąpią:

- * Mariusz Monczak – skrzypce
- * Nicholas Kaponyas – fortepian
- * Alexander Salwin – fortepian

Koncert jest organizowany w ramach przygotowań do koncertu w Carnegie Hall, który odbędzie się 11 listopada - Gala Concert - 250 years of Polish/American Friendship.

materiały prasowe

Bilety w cenie 25 USD można nabyć za pośrednictwem platformy Eventbrite:

www.eventbrite.com/e/bells-of-liberty-tickets-2000663662872?aff=oddtcreator

Cerkiew Bizantyjsko-Katolicka św. Marii to budynek głęboko wpisany w imigrancką historię East Village

NOWY JORK

Kapsuły czasu w Nowym Jorku

23 września minie 88 lat od momentu zakopania w Nowym Jorku kapsuły czasu, która ma zostać otwarta w... 6939 roku. 34 lata później do pierwszej kapsuły dołączono drugą. W obu zamknięto wiele przedmiotów, używanych na co dzień w czasie, gdy tworzone kapsuły.

Moment zakopywania Kapsuły Czasu I w 1938 roku

Kapsuły Czasu Westinghouse to dwie kapsuły czasu przygotowane przez Westinghouse Electric & Manufacturing Company (później Westinghouse Electric Corporation). Jedna została zakopana w 1938 roku, a druga w 1965 roku. Wypełnione są one współczesnymi przedmiotami używanymi w XX wieku w Stanach Zjednoczonych. Przedmioty te są przeznaczone dla ludzi z VII tysiąclecia.

WYSTAWY ŚWIATOWE W NY

Firma Westinghouse Electric & Manufacturing Company przygotowała kapsuły czasu na dwie wystawy światowe. Obie zostały zakopane 15 metrów pod powierzchnią Flushing Meadows Corona Park, gdzie odbywały się targi. Kapsuła Czasu I została stworzona na Wystawę Światową w Nowym Jorku w 1939 roku, a Kapsuła Czasu II na Wystawę Światową w Wielkim Jabłku w 1964 roku. Druga kapsuła została umieszczona dziesięć stóp na północ od pierwszej. Kapsuły są wypełnione przedmiotami z tamtych okresów, o znaczeniu społecznym i naukowym. Mają zostać otwarte w tym samym czasie, w roku 6939.

POCISKI CZASU

Kapsuły czasu mają kształt pocisku, mierzą 90 cali (2,3 m) długości i mają zewnętrzną obudowę o średnicy około 8,75 cala (22,2 cm). Kapsuła Czasu I waży około 800 funtów (360 kg), podczas gdy Kapsuła Czasu II waży około 400 funtów (180 kg). Kapsuła Czasu I została wykonana ze stopu metali żelaznych o nazwie Cupaloy, stworzonego specjalnie na potrzeby tego projektu. Zaprojekto-

wany tak, aby był odporny na korozję przez 5000 lat, stop składał się w 99,4% z miedzi, 0,5% z chromu i 0,1% ze srebra. Firma Westinghouse twierdzi, że Cupaloy ma taką samą wytrzymałość jak stal, ale będzie opierał się korozji przez tysiące lat. Z kolei Kapsuła Czasu II została wykonana ze stali nierdzewnej o nazwie Kromarc. Laboratoria badawcze Westinghouse ustaliły, po przeprowadzeniu obszernych testów chemicznych, że ten nowy stop super-stali nierdzewnej będzie odporny na korozję, podobnie jak stop użyty w Kapsule Czasu I.

Kapsuła Czasu II na Światowych Targach w 1964 roku

Zawartość obu kapsuł została zamknięta w izolowanej, hermetycznej szklanej kopercie o średnicy wewnętrznej 6,5 cala (17 cm) i długości około 81 cali (210 cm). Wnętrze szklanej kopercie Kapsuły I zostało wypełnione azotem. Natomiast Kapsuła II została wypełniona argonem.

WIDZIMY SIĘ ZA 5 TYSIĘCY LAT

Wśród 35 drobnych przedmiotów codziennego użytku umieszczonych w Kapsule Czasu I znajdowały się pióro wieczne i zestaw klocków alfabetycznych. Zawierała również 75 rodzajów tkanin, metali i tworzyw sztucznych. Literatura współczesna, sztuka współczesna i wydarzenia z XX wieku zostały zarejestrowane na mikrofilmie, który również trafił do kapsuły.

W kapsule znajdowały się również egzemplarze

Każdy, kto podpisał się w księdze gości w pawilonie Westinghouse na targach w 1964 roku, otrzymał specjalną przypinkę

magazynu „Life”, lalka kewpie, jeden dolar amerykański, paczka papierosów Camel, słownik i almanach. W kapsule czasu umieszczono też różnorodne nasiona, w tym pszenicę, kukurydzę, owoce, tytoń, bawełnę, len, ryż, soję, lucernę, buraki cukrowe, marchew i jęczmień. Nasiona umieszczono w szczelnie zamkniętych szklanych fiolkach.

Do drugiej kapsuły zapakowano m.in. materiały opisujące ówczesny rozwój naukowy, w tym artykuły dotyczące przestrzeni kosmicznej oraz energii atomowej. Kapsuła II zawiera też mikrofilmy księgi gości, którzy podpisali się w pawilonie Westinghouse na targach w 1964 roku. Sygnatariusze otrzymali blaszane szpilki o szerokości około 30 mm (mniej więcej rozmiar amerykańskiej monety pięćdziesięciocentowej) z napisem: „Moje nazwisko jest w kapsule czasu Westinghouse przez następne 5000 lat”. Szacuje się, że zebrano około 750 000 podpisów. Pierwszy na liście był podpis prezydenta Stanów Zjednoczonych Lyndona B. Johnsona. Wśród podpisów znajduje się również podpis papieża Pawła VI.

Na zakończenie Światowych Targów w 1965 roku nad miejscem zakopania kapsuł czasu zainstalowano siedmionowowy granitowy pomnik.

Oprac. KR

Na miejscu zakopania kapsuł czasu we Flushing Meadows Corona Park ustawiono granitowy pomnik

Dr. Dariusz Nasiek, specjalista anestezjologii, leczenia bólu, instruktor narciarski, żeglarz, pilot.

STARZEJEMY SIĘ DWA RAZY

Mojej Żonie — bez której nie miałbym ani warunków, ani powodu, żeby żyć długo. Wszystko, o czym piszę w tym cyklu, zawdzięcza w dużej mierze Tobie.

Mam wrażenie — i to jest obserwacja, nie diagnoza — że wielu z nas starzeje się psychicznie na długo przed tym, zanim zestarzeje się ciało.

© DREAMSTIME

By pozostać młodym umysłowo, warto stawiać sobie nowe cele — na przykład zacząć uczyć się czegoś, czego nie potrafimy

Najpierw przestajemy pytać. Potem przestajemy próbować. Dopiero potem przestajemy się ruszać. I dopiero na końcu dogania nas biologia. Kolejność ma znaczenie, bo przy pierwszych dwóch krokach mamy jeszcze coś do powiedzenia.

Nie piszę tego z pozycji kogoś, kto wie, jak żyć. Piszę jako lekarz, który przez trzydzieści lat przyglądał się starzeniu z bliska, i jako człowiek, który sam wchodzi w ten etap i próbuje się do niego przygotować. Zaczęłam szukać danych — nie opinii, tylko danych. Trafiłem na badanie, które robi wrażenie samą swoją długością. (Tak naprawdę o tych badaniach — dlatego, że są tak ważne — poprzednio na łamach „Nowego Dziennika” już pisałem).

BADANIE, KTÓRE TRWA DŁUŻEJ NIŻ MOJE ŻYCIE

Od 1938 roku naukowcy z Harvardu prowadzą Harvard Study of Adult Development — najdłuższe badanie ludzkiego życia w historii nauki. Zaczęło się od 724 uczestników: 268 studentów Harvardu i 456 chłopców z najbiedniejszych dzielnic Bostonu. Dziś, po 88 latach, objęło już około 2500 osób, w tym żony i dzieci pierwszych uczestników. Pytanie było przez cały czas jedno: dlaczego jedni starzeją się w zdrowiu i pogodzie ducha, a inni gasną?

Wyniki zaskoczyły samych badaczy. Najlepiej starzeli się nie ci najbogatsi. Nie ci, którzy najciężiej trenowali. Nie ci z idealną dietą. Najsilniejszym pojedynczym czynnikiem przewidującym zdrowie i szczęście w późnym wieku okazała się jakość relacji z ludźmi i sposób, w jaki człowiek angażuje się w życie. Przyznaję, że mnie to poruszyło. Całe dekady spędzamy, próbując dodać lata do życia. A ci, którzy starzeją się najlepiej, robią jakby coś odwrotnego: dodają życia do lat.

HARVARD STUDY OF ADULT DEVELOPMENT — W PIGULCE

- Start: 1938 rok, w środku Wielkiego Kryzysu. Badanie trwa do dziś
- Uczestnicy: od 724 osób do około 2500 — już trzy pokolenia
- Dyrektor: prof. Robert Waldinger, psychiatra Harvard Medical School. To już chyba trzeci dyrektor
- Główny wniosek: to jakość relacji międzyludzkich, a nie majątek czy sława, najlepiej przewiduje zdrowe i szczęśliwe starzenie się
- Drugi wniosek: samotność szkodzi ciału tak realnie jak palenie papierosów

NIE PRZECHODŹ NA EMERYTURĘ Z CIEKAWOŚCI

Chyba najszybszy sposób, żeby mózg poczuł się stary, to przestać zadawać pytania. Wiele z nas kończy naukę w dniu, w którym osiąga stabilizację zawo-

dową. Przestajemy eksplorować. Przestajemy być początkujący. A mózg nie jest urządzeniem, które ma pozostać niezmienione — neurofizjologia pokazuje, że uczenie się nowych rzeczy pobudza neuroplastyczność, czyli zdolność mózgu do tworzenia nowych połączeń.

Ludzie, którzy zostają młodzi umysłowo, robią coś nieoczywistego: regularnie stawiają sobie w sytuacji niekompetencji. Uczą się nowego sportu, nowego zajęcia, nowej technologii. Godzą się na to, że przez jakiś czas będą w tym kiepscy. Mnie samemu też przychodzi to z trudem — łatwiej być ekspertem, niż początkującym. Ale wygląda na to, że to jest właśnie cena wstępu. (Dlatego było mi trudno, gdy zacząłem po raz pierwszy latać samolotem w wieku 53 lat. Mój pierwszy instruktor CFI — certified flying instructor, miał lat 19). Chronimy się w ten sposób przed zdaniem, którego sam staram się unikać: „jestem na to za stary”. Ono rzadko opisuje rzeczywistość. Ono rzeczywistość tworzy.

Dla większości z nas jednak to praca zawodowa jest tym co stymuluje mózg najbardziej. W pracy zawodowej stymulacja jest na najwyższym poziomie. Dlatego warto pracować. Tak długo, jak możemy i lubimy. Myślę, że dla wielu to najlepsza metoda na długowieczność. I utrzymanie mózgu w formie.

ZACHWYT TO NIE SENTRYMENTALIZM

Największa różnica między człowiekiem młodym a starym często nie leży w wieku, tylko w ciekawości. Dziecko patrzy na świat i pyta „dlaczego?”. Większość dorosłych przestaje pytać. Ci, którzy nie przestają, potrafią być fascynujący. I tworzyć jeszcze po osiemdziesiątce i dziewięćdziesiątce. Tak robiła nasza Nonna — artystka do ostatniego dnia jej życia, babcia Zosia, profesor SGGW i autor już po dziewięćdziesiątce, wuj Adam — stulatek, który pracował dla PAN jeszcze parę lat przed śmiercią.

Nie bójmy się próbować nowych rzeczy. Jest mnóstwo spraw, o których warto przeczytać i których warto spróbować. Zaplanować coś. Nauczyć się czegoś. I — to chyba najtrudniejsze — rzeczywiście wprowadzić to w życie.

CO SAM PRÓBUJĘ ROBIĆ

- Wybieram jedną umiejętność (teraz uczę się języka hiszpańskiego na Duolingo), w której jestem początkujący
- Daję jej 10-20 minut dziennie — codziennie — chodzi o ciągłość, nie o wyczyn
- Zapisuję, czego się nauczyłem. Mózg lubi dowody
- Nigdy nie używać zdania: „jestem na to za stary”

W następnym odcinku: ruch. Dlaczego uważam, że jest tak samo podstawowy jak oddychanie — i dlaczego najczęściej przestajemy się ruszać nie z lenistwa, tylko z bólu.

O AUTORZE

Dariusz Nasiek, MD, MBA — lekarz z potrójną specjalizacją amerykańską (anestezjologia, medycyna bólu, interwencyjne leczenie bólu), współzałożyciel praktyki Allied Neurology & Interventional Pain Practice (ANIPP). Praktyka działa od 2006 roku i przyjmuje pacjentów w pięciu miejscach: Englewood (185 Grand Ave., NJ 07631), Garfield, East Orange i Elizabeth w stanie New Jersey oraz Rego Park w Nowym Jorku. Zajmujemy się interwencyjnym leczeniem bólu, diagnostyką urazów mózgu oraz dokumentacją medyczno-prawną. Mówimy po polsku. Pomagamy pacjentom — POMAGAMY — zapytajcie ich sami. Ten cykl nie jest poradą medyczną dla konkretnego pacjenta. To zapis tego, czego uczę się sam, i zachęta do rozmowy z własnym lekarzem.

Melania Trump jesienią odwiedzi Polskę?

Żona prezydenta Karola Nawrockiego, Marta Nawrocka zapowiedziała, że jesienią w Polsce planowane jest spotkanie pierwszych dam; zaproszone będą prezydentowe z Europy oraz żona prezydenta USA Melania Trump. „Będziemy rozmawiać o przyszłości, bezpieczeństwie dzieci w sieci” – powiedziała.

Marta Nawrocka (z lewej) podczas marcowego szczytu w USA zorganizowanego przez Melanię Trump (z prawej)

„Będą zaproszone panie prezydentowe tutaj z Europy. I też na pewno zaproszę panią Melanię Trump, gdyż ona zainspirowała właśnie te spotkania. Będziemy rozmawiać o przyszłości, bezpieczeństwie dzieci w sieci” – powiedziała Marta Nawrocka na kanale YouTube „Rymanowski Live”.

Jak wyjaśniła, chodzi o temat hejtu i zagrożeń, jakie mogą spotkać dzieci w internecie, a także „pozytywne aspekty edukacyjne, które dzieci mogą wykorzystywać”. Nawrocka podkreśliła, że temat ten jest bardzo ważny, a rodzice powinni edukować dzieci i rozmawiać z nimi w tym zakresie.

Chęć zorganizowania tego typu wydarzenia w Polsce Nawrocka wyraziła również w lipcu podczas spotkania Małżonek Prezydentów Szczytu Sojuszu Północnoatlantyckiego NATO w Ankarze, na które została zaproszona przez pierwszą damę Republiki Turcji Emine Erdogan. Obrady toczyły się pod hasłem „Dzieci, technologia

i bezpieczeństwo: ochrona przyszłych pokoleń”.

W marcu odbył się szczyt inicjatywy „Fostering the Future Together”, zorganizowany przez pierwszą damę USA Melanię Trump w Waszyngtonie. Marta Nawrocka była jedną z 45 pierwszych dam i pierwszych dżentelmenów zaproszonych na szczyt.

„Bezpieczeństwo dzieci w świecie cyfrowym nie może być dodatkiem. Musi być jego fundamentem” – akcentowała w Białym Domu Marta Nawrocka.

Pierwsze spotkanie pierwszych dam Polski i USA miało miejsce we wrześniu 2025 roku w Nowym Jorku, przy okazji 80. sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ.

Z kolei we wrześniu 2018 roku Melania Trump zaprosiła do Białego Domu ówczesną pierwszą damę Polski – Agatę Kornhauser-Dudę. Żona Donalda Trumpa oprowadziła żonę Andrzeja Dudy po budynku i przyległościach.

bch/rbk (PAP)

Program Opieki Zdrowotnej World Trade Center służy Państwu pomocą.

Pamięć o wydarzeniach z 11 września 2001 r. trwa już 25 lat.

W ramach obchodów 25. rocznicy oddajemy hołd tym, którzy stracili życie, oraz wszystkim, którzy nadal odczuwają trwałe następstwa tych wydarzeń. Doceniamy siłę i hart ducha pracowników 9/11 oraz osób ocalałych, borykających się z problemami zdrowotnymi związanymi z ich narażeniem.

Program Opieki Zdrowotnej World Trade Center zapewnia bezpłatną opiekę medyczną i leczenie schorzeń związanych z WTC, takich jak astma, refluks żołądkowo-przełykowy (GERD), zespół stresu pourazowego (PTSD) oraz choroby nowotworów złośliwych.

Dowiedz się, czy kwalifikujesz się do programu.

Prosimy o kontakt pod numerem 1-888-982-4748, odwiedzenie strony internetowej lub zeskanowanie kodu QR.

„URBAN WATER AWARENESS DAY”

z polskim akcentem w ramach ECO Solidarity

Nowojorskie rzeki, estuaria, kanały i miejska infrastruktura wodna staną się centrum międzynarodowej debaty o odporności klimatycznej, sprawiedliwości środowiskowej i architekturze przyszłości.

W sobotę, 19 września 2026 roku, w przestrzeni Flux IV w Long Island City odbędzie się „Urban Water Awareness Day: Hidden Systems, Shared Futures”. Wydarzenie organizowane jest w ramach nowojorskiego Tygodnia Klimatycznego (New York Climate Week) przez inicjatywę ECO Solidarity oraz projekt Shared Grounds. Wydarzenie to stanowi odsłonę 5. edycji inicjatywy ECO Solidarity, autorskiego projektu Instytutu Kultury Polskiej w Nowym Jorku, realizowanego we współpracy z inicjatywą Shared Grounds Fińskiego Instytutu Kultury w Nowym Jorku oraz instytucji kulturalnej Flux Factory.

W gronie zaproszonych twórców, architektów i badaczy znaleźli się uznani reprezentanci sceny międzynarodowej, w tym polska architektka Karolina Czączek (studio Only If).

WODA JAKO TKANKA MIEJSKA I POLITYCZNA

Choć infrastruktura wodna, od rezerwuarów, przez drogi wodne, aż po publiczne baseny i nabrzeża, często pozostaje niewidoczna, definiuje codzienne życie Nowego Jorku. W obliczu rosnących temperatur, ekstremalnych zjawisk pogodowych i starzejącej się infrastruktury kwestie zrównoważonego rozwoju stają się palące jak nigdy dotąd.

„Urban Water Awareness Day” ma na celu uczynienie tych niewidocznych systemów bardziej dostrzegalnymi. Program łączy sztukę, architekturę, politykę miejską i aktywizm społeczny, pokazując, że programy kulturalne mogą odgrywać istotną rolę w budowaniu odporności klimatycznej miast (climate resilience).

ARCHITEKTURA, BASENY I EKOLOGIA: POLSKIE AKCENTY I DIALOG MIĘDZYNARODOWY

Ważnym punktem programu jest prezentacja projektów badawczo-architektonicznych, które na nowo definiują relację miasta z wodą:

- *Public Pools. Rysunki i projekt: Karolina Czączek i Only If oraz fotografie: Anna Morgowicz.*

Projekt badawczy Public Pools traktuje miejskie baseny nie tylko jako sezonowe miejsca rekreacji, lecz także jako istotny element społecznej i klimatycznej infrastruktury miasta. Dokumentuje historię i architekturę nowojorskich basenów publicznych, jednocześnie ukazując ich potencjał jako przestrzeni odpowiadających na współczesne wyzwania związane ze zmianami klimatu. Spekulatywne propozycje projektowe dla pięciu typologii basenów obejmują zarówno rozszerzenia programowe, jak i interwencje architektoniczne. Katalog miejskich kąpielisk, rysunki proponowanych interwencji, makieta oraz fotografie pokazują, w jaki sposób dostęp do wody w mieście może wpływać na zdrowie publiczne, łagodzenie skutków miejskiej wyspy ciepła oraz adaptację miast do zmian klimatu.

- *Dutch Kills Loop* (Interval Projects): Założone przez Marlisę Wise i Benedicta Clouette studio analizuje, jak architektura może łączyć miasto z systemami ekologicznymi, przekształcając postindustrialne nabrzeża w Long Island City w ogólnodostępne tereny rekreacyjne.

SOBOTA, 19 WRZEŚNIA 2026, GODZ. 15:30–20:00

Wydarzenie w przestrzeni Flux IV (56-21 2nd St, Long Island City, NY 11101) zaprasza mieszkańców, ekspertów i entuzjastów designu do udziału w różnorodnych formach aktywności:

1. Urban Waterfront Walk (15:30–17:30): Spacer edukacyjny wzdłuż Newtown Creek i Dutch Kills prowadzony przez Harta Mankina z Newtown Creek Alliance. Trasa rozpocznie się przy stacji metra linii 7 „Hunters Point” i odsłoni powiązania między przemysłową historią rzeki, transportem szynowym a społecznym odzyskiwaniem przestrzeni publicznej.
2. Panel dyskusyjny (17:30–18:30): Debata z udziałem Karoliny Czączek (Only If) oraz Marlisę Wise i Benedicta Clouette (Interval Projects), moderowana przez Paulę Vilaplana de Miguel – kuratorkę z Departamentu Architektury i Designu nowojorskiego Muzeum Sztuki Nowoczesnej (MoMA).
3. Pokaz filmowy (18:30–20:00): Projekcja pracy Sanctuary, Mist (2026) autorstwa Sashy Huber i Petriego Saarikko z serii Remedies, dotyczącej tematów pamięci, ekologii i relacji człowiek–środowisko.

4. Warsztat i archiwum ekologiczne (18:30–20:00): Water Portraits of Queens: A Community Ecology Archive pod kierunkiem Adelle Lin – interaktywna instalacja i performans poświęcone lokalnym narracjom i zmieniającej się ekologii Newtown Creek.

5. Wystawy towarzyszące (18–20 września 2026): Obok prezentacji Public Pools oraz rzeźb i rysunków zaprezentowana zostanie wystawa Source Materials przygotowana przez GBS Bioart, pokazująca innowacyjne materiały biomateriałowe (mycelium, biokompozyty) w dialogu z naturą.

Całość dopełni wieczorna recepcja (18:30–20:00), sprzyjająca wymianie myśli i nawiązywaniu międzynarodowej współpracy w obszarze ochrony środowiska.

Informacje:

- Data głównego wydarzenia: sobota, 19 września 2026 r., godz. 15:30–20:00
- Wystawa czynna: 18–20 września 2026 r. (piątek–niedziela, godz. 12:00–18:00)
- Miejsce: Flux IV, 56-21 2nd St, Long Island City, NY 11101
- Wstęp: wymagana rejestracja (RSVP)

ECO Solidarity to międzynarodowa platforma Instytutu Kultury Polskiej w Nowym Jorku, założona w 2020 roku w ramach NYCxDESIGN we współpracy z WantedDesign, Studio Rygalik oraz European Union National Institutes for Culture (EUNIC). W 2022 roku platforma otrzymała nagrodę ICFF Editors' Award w kategorii Best Booth. Program łączy architekturę, design i kulturę współczesną z tematami odporności klimatycznej, zdrowia publicznego oraz odpowiedzialnego wykorzystania materiałów. Redefiniuje zrównoważony rozwój nie jako trend, lecz jako wspólną odpowiedzialność. Poprzez wystawy, rozmowy, warsztaty i spacer miejskie tworzy przestrzeń dla interdyscyplinarnej współpracy i zaangażowania obywatelskiego, w której praktyka twórcza staje się formą solidarności w czasach kryzysu.

Od 2020 roku inicjatywa rozwinęła się w rozpoznawalny program międzynarodowy, nagrodzony ICFF Editors Award w 2022 roku oraz wsparty przez EUNIC Cluster Fund przez dwa kolejne lata (2022–2023). Nazwa ECO Solidarity wyraża wiarę w siłę wspólnego działania, inspirowaną duchem ruchu Solidarność z 1980 roku, przypominając, że zjednoczone społeczności mogą kształtować przyszłość społeczną i polityczną.

PARTNERZY I WSPÓŁORGANIZATORZY:

Projekt realizowany jest we współpracy z inicjatywą ECO Solidarity Instytutu Kultury Polskiej w Nowym Jorku, projektem Shared Grounds Fińskiego Instytutu Kultury w Nowym Jorku oraz organizacją kulturalną Flux Factory, która jest również gospodarzem.

Partnerzy programowi: Only If Architecture, Interval Projects, Newtown Creek Alliance, Genspace Bioart.

Partnerzy kulturalni: WantedDesign, Hunters Point Parks Conservancy.

Ponadczasowość mickiewiczowskich "DZIADÓW"

Za nami czwarta, nowojorskiego edycja Narodowego Czytania, które wśród Polonii zyskuje coraz większa popularność. W tym roku akcja, podczas której prezentowane były fragmenty "Dziadów" Adama Mickiewicza, odbyła się 12 września i miała miejsce w siedzibie Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej na Manhattanie. Podobnie jak w latach wcześniejszych została zorganizowana przez Elżbietę Kieszczyńską z Przytuliska Literacko-Artystycznego oraz Ellę Wojczak z Polskiego Instytutu Teatralnego.

"Najważniejsze jest, że się czyta" – podkreśliła w rozmowie z "Nowym Dziennikiem" prof. Anna Frajlich. Poetka, prozaik i zarazem była wykładowczyni literatury polskiej na Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku nie chciała oceniać poziomu i sposobu prezentacji poszczególnych fragmentów "Dziadów" przez osoby biorące udział w tegorocznej edycji Narodowego Czytania, ale zaznaczyła, że sam fakt sięgania po polskie książki ma ogromne znaczenie. "Najważniejsze jest, że się czyta bo dzięki temu wracamy do literatury, która jest bardzo ważna, która w pewnym sensie nas stworzyła. Dlatego, że przeszliśmy przez to w dzieciństwie i latach młodzieńczych to dzisiaj widzimy, że ta twórczość jest tak samo ważna i nadal mówi nam o życiu, o świecie, o dobrych i złych sprawach zarówno w XIX i XX wieku, jak i w czasach nam współczesnych – stwierdziła nasza rozmówczyni, wskazując na analogię w wielu aspektach życia. – Historia się powtarza i nawet jeśli niektóre sytuacje są trochę inne, to można je dopasować do przekazu płynącego m.in. z "Dziadów" Adama Mickiewicza. Jest on bardzo uniwersalny" – dodała prof. Anna Frajlich. Przy tej okazji zwróciła też uwagę, że czytając to dzieło polskiego wieszcza

Wprowadzenie do Narodowego Czytania przedstawiła prof. Anna Frajlich

narodowego obrazu same pojawiają się nam przed oczami. "Szczególnie te tortury więźniów, o których wspomina Mickiewicz. Tak było w XIX wieku i wcześniej. Przyszedł wiek XX i nic się nie zmieniło, więźniów politycznych też się torturowało" – zaznaczyła poetka. Zresztą współcześnie też dochodzi o znęcania się nad osobami niewygodnymi politycznie i walczącymi z różnymi systemami zniewolenia ludzi. O znaczeniu sięgania po literaturę, a także jej uniwersalnym wymiarze, wspominał też – biorący udział

w Narodowym Czytaniu – wicekonsul Przemysław Postolski. "Według Biblioteki Narodowej zaledwie 4 na 10 osób deklaruje, że przeczytało co najmniej jedną książkę w ciągu roku. Tak więc te statystyki wskazują, że należy i trzeba promować literaturę. Fantastycznie, że takie wydarzenia mają miejsce. Cieszymy się, że możemy je wspierać zarówno jako Konsulat Generalny i szerzej jako Ministerstwo Spraw Zagranicznych, ze środków którego ten projekt został dofinansowany. Okazuje się, że ludzi ciągnie do litera-

tury, ponieważ chcą dowiedzieć się, jak lepiej żyć – zaznaczył dyplomata. – Czytając wspólnie 'Dziady' dowiedzieliśmy się czegoś o sobie, czegoś o innych, a jednocześnie odkryliśmy, że Adam Mickiewicz ma również coś do powiedzenia w roku 2026. Mimo tego, że język z jego czasów momentami troszeczkę nie przystaje do naszej codzienności, to jego przekaz jest absolutnie ponadczasowy" – stwierdził Przemysław Postolski. Był także pod wielkim wrażeniem tego w jaki sposób z zawłościami staropolskiego języka poradziła sobie polonijna młodzież, dla której prawidłowe wypowiedzenie wielu słów na pewno było poważnym wyzwaniem. "Młodzież pięknie to udźwignęła, tak więc więc czapki z głów!" – dodał na zakończenie wicekonsul.

Świetnie z wybranymi, najważniejszymi fragmentami "Dziadów" poradzili sobie praktycznie wszyscy czytający, a wielu z nich zrobiło to rewelacyjnie dodając do tego odpowiednią mimikę i grę aktorską, a nawet charakteryzację. Wśród czytających byli m.in.: Katarzyna Drucker, Lena Hynowska, Krystyna Pitula, Ola Wojczak, Jakub Polaczyk, Jacek Szymula, Jola Szczepkowska, Weronika Woźniak, Małgorzata Szablińska, Sylwia Majewska, Marta Jonik, Grażyna Drabik, Anna Wisz-

Czytający "Dziady" świetnie sobie poradzili z ich interpretacją

W Narodowym Czytaniu udział wzięły osoby w różnym wieku. Na zdjęciu (od lewej): o. Michał Czyżewski, Małgorzata Szablińska, Max Szabliński i wicekonsul Przemysław Postolski

Była redaktor naczelna "Nowego Dziennika" Jolanta Wysocka oraz prowadząca Przytulisko Literacko-Artystyczne Elżbieta Kieszczynska prezentują pięknie wydane "Dziady" Adama Mickiewicza ozdobione okolicznościami pieczęcią z tegorocznej edycji Narodowego Czytania

nowaty, Joanna Kluz, Anna i Janusz Skowronowie, Adam Kantorowski, Magda Majerowicz-Lupińska, Max Szabliński, Paulina Milewska, Elżbieta Kieszczynska, Ewa Zeller, Wojtek Maślanka, a nawet wicekonsul Przemysław Postolski i o. Michał Czyżewski. Momentami pewne fragmenty, stanowiące uzupełnienie do prezentowanych tekstów dodawała Ella Wojczak, która przygotowała i prowadziła tegoroczną edycję Narodowego Czytania. Wcześniej, przed rozpoczęciem prezentacji poszczególnych fragmentów "Dziadów" specjalne wprowadzenie na temat tego dramatu oraz ich autora – Adama Mickiewicza, przedstawiła prof. Anna Frajlich.

Po zakończeniu czytania wszyscy uczestnicy spotkania otrzymali pamiątkową, pięknie wydaną książkę z pełną wersją "Dziadów".

W dodatku została ona ozdobiona specjalną pieczęcią wytłoczoną z okazji tegorocznej edycji Narodowego Czytania odbywającego się pod patronatem pary prezydenckiej – Marty i Karola Nawrockich. W Polsce akcja ta została zapoczątkowana w 2012 roku przez ówczesnego prezydenta Bronisława Komorowskiego i jego małżonkę. Natomiast w Wielkim Jabłku została przygotowana i przeprowadzona po raz czwarty przez Elżbietę Kieszczynską, właścicielkę EK Polish Bookstore i współzałożycielkę Przytuliska Literacko-Artystycznego oraz Elłę Wojczak z Polskiego Instytutu Teatralnego w Nowym Jorku oraz była współfinansowana ze środków Departamentu ds. Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą. Śmiało można stwierdzić, że tegoroczne Narodowe Czytanie zakończyło

się sukcesem zarówno artystycznym jak i frekwencyjnym ponieważ wzięło w nim udział ponad 50 osób z czego prawie połowa była zaangażowana w prezentację mickiewiczańskiego dramatu. Mimo że akcja rozpoczęła się od chóralnego wyrecytowania chyba najbardziej znanego fragmentu "Dziadów" wprowadzającego do drugiej części tego dramatu, czyli od słów:

*"Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie"*

to wszystko przebiegło sprawnie i z ogromną klasą. "Nie było ciemno i nie było głucho, a odpłatnie wynajęta sala herbowa Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej – jak co roku na Narodowe Czytanie – zapelniała się ludźmi, którzy przyszedli w samo południe by prze-

czytać fragmenty "Dziadów" Adama Mickiewicza. Czytających z roku na rok przybywa, a tegoroczny tekst odczytywało ponad dwadzieścia osób, od tych wiekowych siwych głów do zupełnie młodych studentów, czy nawet uczniów, dla których posługiwanie się językiem polskim nie było wcale takie łatwe – podkreśliła w rozmowie z "Nowym Dziennikiem" jedna ze współorganizatorek tej akcji Elżbieta Kieszczynska. – Słońce świeciło pełnym blaskiem, a rozmowy przed czytaniem mieszały się z gwarem ulicy. Teksty, czytających i przebieg akcji przygotowała Ella Wojczak z Polskiego Instytutu Teatralnego w Nowym Jorku za co jestem jej ogromnie wdzięczna" – dodała. Prowadząca Przytulisko Literacko-Artystyczne przekazała również wyrazy wdzięczności wszystkim osobom zaangażowanym zarówno w czytanie jak i przygotowanie tego literackiego spotkania. Szczególne słowa uznania skierowała w stronę swojego brata mieszkającego w Polsce – Lubomira "Kuby" Kieszczynskiego, dzięki któremu do Nowego Jorku dotarła okolicznościowa pieczęć przygotowana na tegoroczną edycję Narodowego Czytania. "Ze względu na nieprzyjmo- mowanie przez Poczta Polską żadnych przesyłek do Stanów Zjednoczonych, Kancelaria Prezydenta RP nie wysyłała ani rok temu, ani tym razem pieczętek, którymi ozdabiane są egzemplarze rozdawanych po czytaniu tekstów lektury. Mój brat odebrał tę pieczętkę i korzystając ze specjalnej usługi UPS dostarczył ją do nas, za co jesteśmy m bardzo wdzięczni" – podkreśliła współorganizatorka spotkania.

Wojtek Maślanka

Pamiątkowa fotografia uczestników 4. nowojorskiej edycji Narodowego Czytania

FIRMA Z GREENPOINT

poszukuje pracowników
- mechaników/kierowców do pracy
na płaskich dachach.

Osoby zainteresowane prosimy o kontakt
telefoniczny pod numerem:

516 852 5570

25/09/2026

SPRZĄTANIE – MONTCLAIR, NJ

Poszukiwane osoby do sprzątania
w Montclair, NJ. Elastyczne godziny poranne
w poniedziałki, środy i piątki
oraz w weekendy.

Stać i pewna praca. Stawka od \$18/godz.

Kontakt: 973-680-2520

18/09/2026

**MIESZKANIE DO WYNAJĘCIA
– GLENDALE**

Do wynajęcia 1-bedroom apartment w Glendale.
Dogodna lokalizacja, blisko sklepów i komunikacji.

Czynsz: \$2,200 miesięcznie
Gaz i prąd płatne dodatkowo.

Kontakt: 917-617-6790

09/10/2026

**OPIEKUNKA
Z ZAMIESZKANIEM
– BROOKLYN, NY**

Poszukiwana opiekunka
z zamieszkaniem
(live-in caregiver)
na Brooklynie
w Nowym Jorku.

Więcej informacji pod
numerem:

917-721-1937

18/09/2026

**SZUKAMY HYDRAULIKA
– ELMWOOD PARK, NJ**

Firma hydrauliczna szuka pracownika
z doświadczeniem.

WYMAGANIA:

- min. 5 lat doświadczenia w hydraulice
- legalna praca (papiery obowiązkowo)
- prawo jazdy (obowiązkowo)
- własny samochód do dojazdu (duży plus)

**DOBRE WARUNKI, UCZCIWA ROBOTA,
MIŁA ATMOSFERA.**

Szczegóły przy kontakcie.

Dzwoń lub pisz SMS:

+1 (201) 566-0478

11/09/2026

W dniu publikacji w gazecie ogłoszenia umieszczone są na naszej stronie internetowej www.dziennik.com

OGŁOSZENIA DO NOWEGO DZIENNIKA PRZYJMOWANE SĄ RÓWNIEŻ:

SIEDZIBA GŁÓWNA
CLARK
10 Schindler Road
Clark, NJ 07066

Dział Ogłoszeń i Reklamy:
advertising@dziennik.com
tel. 212-594-2266

Elżbieta Popławska
Tel. (347) 341-2217

Wojciech Maślanka
Tel.: (347) 602-3622
e-mail: wm@dziennik.com

Zbigniew Semczyk
Greenpoint 67 West St.,
pokój 47 B (blisko Greenpoint Ave.)
tel. (718) 389-6117
(proszę umawiać się telefonicznie)

DISCLAIMER: „Nowy Dziennik” assumes the statements made in classified advertisements are accurate, but cannot investigate them and assumes no responsibility or liability concerning their content. The Publisher reserves the right to decline, withdraw, or edit advertisements. Every effort will be made to avoid mistakes, but responsibility cannot be accepted for clerical or printing errors.

ZRZECZENIE SIĘ ODPOWIEDZIALNOŚCI: „Nowy Dziennik” zakłada, że informacje podane w ogłoszeniach są zgodne z prawdą. Jednak nie jest w stanie sprawdzać ich prawdziwości i brać odpowiedzialności za ich treść. Wydawca ma prawo do odmówienia, wycofania lub przedręgowania treści ogłoszenia. Wydawca dochowa wszelkich starań, by uniknąć pomyłek, ale nie ponosi odpowiedzialności za błędy w druku.

Oasis znów jada w trasę! Zagrają też w USA

Słynna brytyjska grupa Oasis ogłosiła właśnie kolejną trasę. W przyszłym roku bracia Gallagher dadzą niemal 40 koncertów w Europie i Stanach Zjednoczonych.

FACEBOOK.COM / OASIS

Legendarny zespół da w przyszłym roku sześć koncertów w USA

Trasa nazywać się będzie Live'27 i rozpocznie się w maju w Szkocji od pięciu występów na stadionie Celtic Park. Czerwiec to podróż do domu i 11 koncertów w Manchesterze.

„Najbardziej szkodliwa popkulturowa siła w najnowszej historii

Zjednoczonego Królestwa uznała, że znów jest w pełni gotowa do działania i ponownie wróci, by podnieść ludzi na duchu” – taki komunikat pojawił się na Instagramowym koncie zespołu.

Zespół odwiedzi też Monachium, Barcelonę, Amsterdam, Paryż

i Rzym, by następnie polecieć do Stanów Zjednoczonych. Niestety, słynna formacja nie wystąpi w Nowym Jorku, ale zagra w Bostonie (trzy koncerty w dniach 10, 13 i 13 sierpnia 2027) i Las Vegas (kolejne trzy występy w dniach 20, 21 i 24 sierpnia).

Tym razem grupa nie zawita do Londynu.

Listę wieńczą dwa występy w Irlandii (Slane Castle, na północ od Dublinu) oraz cztery w Knebworth, w hrabstwie Hertfordshire. To w tym miejscu zespół dał swoje słynne koncerty w 1996 roku, umacniając pozycję czołowego zespołu britpopu i jednego z symboli Cool Britannii – popkulturowego renesansu Wielkiej Brytanii z połowy lat dziewięćdziesiątych minionego stulecia.

Grupa stopniowała napięcie od ja-

kiegoś czasu: podczas pokazu dronów, które ułożyły się poniedziałkową datę i godzinę oficjalnego ogłoszenia trasy, ale też poprzez krótkie, niejednoznaczne nagrania wideo w mediach społecznościowych. Jedno z nich przedstawiało na przykład włoską uliczkę i motor Vespa, co doprowadziło fanów do wniosku, że zespół wystąpi w Rzymie. Ujawniona w poniedziałek lista potwierdziła te spekulacje. Tym samym szansę na usłyszenie „Some Might Say” czy „Don't Look Back in Anger” dostaną ci, którym nie udało się dostać na koncerty z „trasy powrotnej” z 2025 roku, kiedy to bracia Gallagherowie zakopali topór wojenny i uznali, że po raz pierwszy od 16 lat są w stanie wytrzymać koło siebie na jednej scenie.

Adam Dąbrowski (PAP)

Bądź jego największym orędownikiem.

Już dziś porozmawiaj z pracownikami opieki zdrowotnej opiekującymi się Twoim dzieckiem o etapach rozwoju.

MilestonesMatter.ny.gov

Council on Children and Families

CZY ZNASZ WSZYSTKIE STANY I ICH STOLICE?

22 września obchodzimy National States and Capitals Day – Dzień Stanów i Stolic.

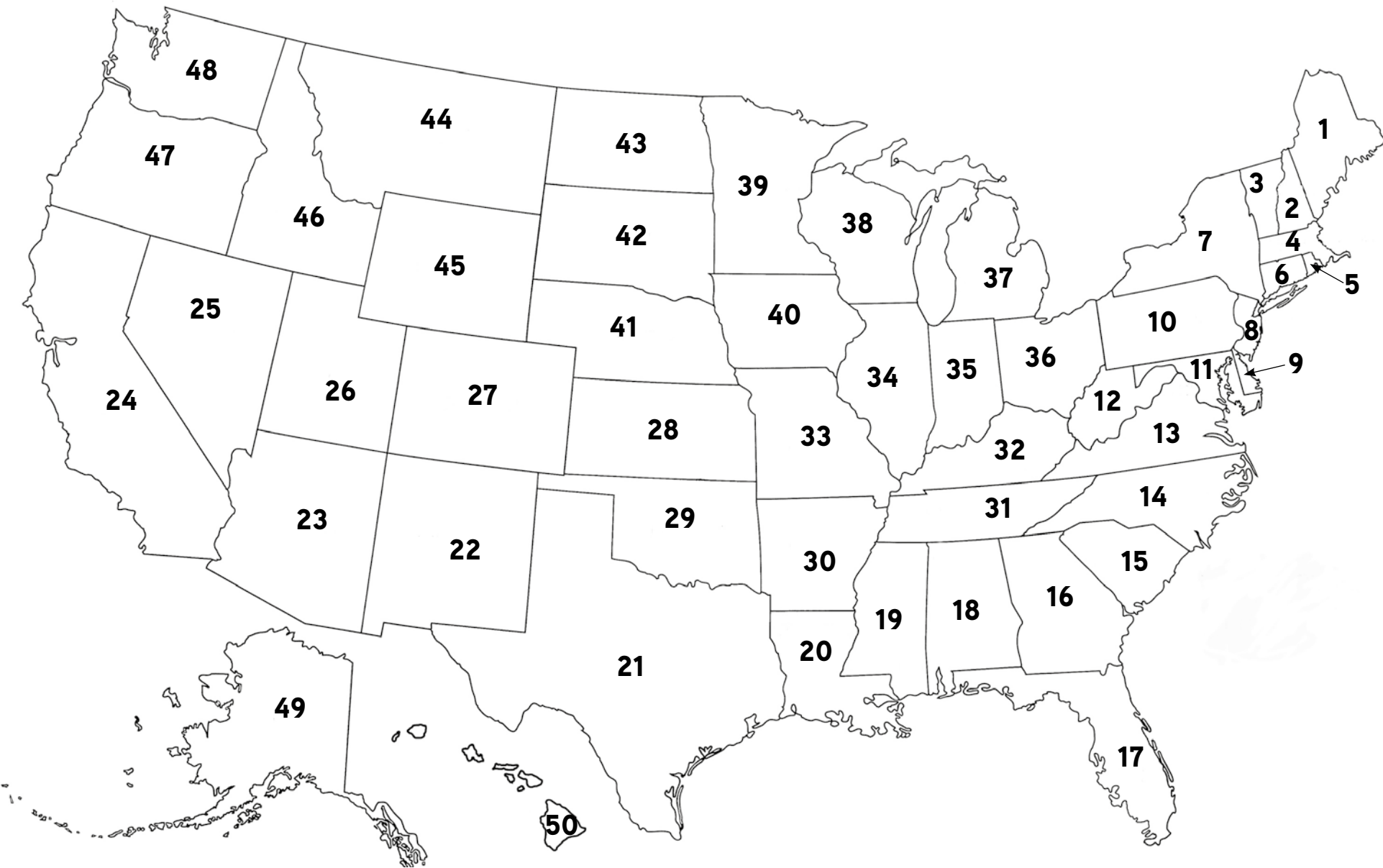
Z tej okazji przygotowaliśmy dla Was test, w którym możecie sprawdzić swoją znajomość geografii Stanów Zjednoczonych!

National States and Capitals Day to dzień, mający na celu popularyzację geografii USA – zwłaszcza wśród młodszych. W tym dniu w wielu szkołach organizowane są gry, zabawy i quizy, których założeniem jest zwiększenie wiedzy uczniów na temat amerykańskich stanów oraz ich stolic. My również postanowiliśmy przygotować specjalny quiz w postaci mapy Stanów Zjednoczonych. W naszym teście poziomy trudności są dwa. Łatwiejszy polega na podaniu wszystkich nazw amerykańskich stanów. Poziom trudniejszy to już sprawdzian dla prawdziwych zawodowców! Polega on bowiem na wypisaniu stanów oraz podaniu ich stolic.

UWAGA! Poprawne odpowiedzi znajdziecie na dole następnej strony.

Powodzenia!

Redakcja „Nowego Dziennika”

STANY USA

1.	11.	21.	31.	41.
2.	12.	22.	32.	42.
3.	13.	23.	33.	43.
4.	14.	24.	34.	44.
5.	15.	25.	35.	45.
6.	16.	26.	36.	46.
7.	17.	27.	37.	47.
8.	18.	28.	38.	48.
9.	19.	29.	39.	49.
10.	20.	30.	40.	50.

STOLICE STANÓW

1.	11.	21.	31.	41.
2.	12.	22.	32.	42.
3.	13.	23.	33.	43.
4.	14.	24.	34.	44.
5.	15.	25.	35.	45.
6.	16.	26.	36.	46.
7.	17.	27.	37.	47.
8.	18.	28.	38.	48.
9.	19.	29.	39.	49.
10.	20.	30.	40.	50.

KOSMOS

MERKURY KURCZY SIĘ JAK BALON

Merkury mógł skurczyć się aż od 10 do 30 proc. bardziej, niż zakładano – donoszą niemieccy badacze. Taka informacja pomaga specjalistom wyciągać kluczowe wnioski na temat wnętrza planety i jej ewolucji.

Według badania opisanego na łamach magazynu „Geophysical Research Letters” Merkury od czasu swojego powstania mógł skurczyć się aż o 10–30 procent bardziej, niż sądzono – średnica planety mogła zmniejszyć się łącznie o niemal 19 km. Donoszą o tym eksperci z Instytutu Badań Kosmicznych DLR na łamach pisma „Geophysical Research Letters”.

Stopień skurczenia Merkurego to dla planetologów kluczowa informacja – pomaga im wyciągać wnioski na temat jego wnętrza i ewolucji.

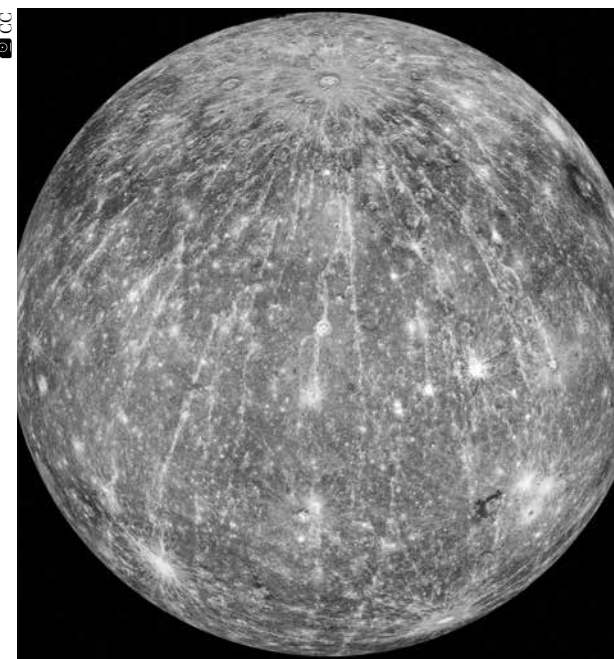
„Większe skurczenie oznacza, że Merkury może mieć większe metaliczne jądro, mniej domieszanych do jądra lekkich pierwiastków, takich jak krzem, albo że początkowo miał wyższą tempe-

raturę” – mówi Gaku Nishiyama z Instytutu Badań Kosmicznych (DLR), główny autor badania, cytowany w komunikacie prasowym związanym z publikacją.

POWSTAŁ WTEDY, CO ZIEMIA

Jak przypominają specjaliści, Merkury, podobnie jak inne skaliste planety Układu Słonecznego, powstał ok. 4,5 mld lat temu w wyniku serii gwałtownych zderzeń skał i planetoid krążących wokół Słońca. Energia tych kolizji wytworzyła ogromne ilości ciepła, które planeta do dzisiaj stopniowo traci.

To schładzanie powoduje kruczenie się planety – naukowcy porównują to do kurczenia się

Ukształtowanie powierzchni Merkurego przypomina Księżyc – są na nim liczne kraterzyki uderzeniowe i pozbawiony jest on atmosfery

balonu pozostawionego w niskiej temperaturze. Najbardziej zewnętrzne skaliste warstwy planety dostosowywały się do zmniejszania się jej rozmiarów, fałdując się i pękając, co z kolei prowadziło do powstawania struktur tektonicznych, takich jak skarpy i grzbiety.

Marek Matacz

CENTRUM KOSMICZNE W KOPALNI WUJEK

Możliwe, że jeszcze w tym roku odbędą się pierwsze eksperymenty naukowe w Kopalni Wujek w Katowicach, gdzie ma powstać Centrum Kosmiczne Wujek” – przekazał popularyzator nauki dr Tomasz Rożek podczas Forum Ekonomicznego w Karpaczu.

W sierpniu minister finansów i gospodarki Andrzej Domański ogłosił, że powstanie samorządowa spółka celowa (tworzona przez: Katowice, Woj. Śląskie i Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię), która m.in. przygotuje studium wykonalności projektu utworzenia centrum technologii kosmicznych na terenie likwidowanej Kopalni Wujek w Katowicach.

„Równocześnie ruszył formalny proces konsultacji z firmami z sektora kosmicznego, a następnie – z instytucjami naukowymi” – podał w rozmowie z PAP pomysłodawca tej koncepcji dr Tomasz Rożek. Dodał, że w planach są już pierwsze eksperymenty oraz działania edukacyjne – możliwe, że jeszcze w tym roku.

Zaznaczył jednak, że działania te są powiązane z procedurami i kwestiami prawnymi-formalnymi, ponieważ formalnie kopalnia jest w procesie likwidacji.

Zgodnie z ideą Tomasza Rożka chodzi o wykorzystanie m.in. podziemnej części infrastruktury Kopalni Wujek. Pomysłodawca argumentuje, że sy-

mulacje osiedlania się ludzi najpierw na bliższych obiektach, jak Księżyc, a później na dalszych będą dokonywały się pod ziemią. Kopalniana infrastruktura może zatem zapewniać optymalne warunki testowe.

Koncepcja utworzenia centrum technologii kosmicznych w oparciu o infrastrukturę Wujka jest kolejnym elementem planowania przyszłości tego historycznego miejsca. Wydobycie zakończono tam w 2021 r., od 1 kwietnia br. trwa formalna likwidacja: Polska Grupa Górnicza przekazała tę kopalnię do swojego Zakładu Likwidacji Kopalni.

Kopalnia Wujek ma szczególne znaczenie dla historii Katowic i Polski. Górnicy, którzy strajkowali przeciw wprowadzeniu stanu wojennego, zostali brutalnie spacyfikowani 16 grudnia 1981 r. Dziesięciu z nich zginęło. Pamięć o ofiarach pielęgnuje Śląskie Centrum Wolności i Solidarności, które działa w dawnych budynkach kopalni. Jego rozbudowana siedziba została otwarta 27 czerwca br.

akp/mtb/bar

Kopalnia Wujek ma szczególne znaczenie dla historii Katowic i Polski

ODPOWIEDZI DO TESTU NA STRONIE 25:

Stan USA (stolica tego stanu):

1. Maine (Augusta), 2. New Hampshire (Concord), 3. Vermont (Montpelier), 4. Massachusetts (Boston), 5. Rhode Island (Providence), 6. Connecticut (Hartford), 7. Nowy Jork (Albany), 8. New Jersey (Trenton), 9. Delaware (Dover), 10. Pensylwania (Harrisburg), 11. Maryland (Annapolis), 12. Wirginia Zachodnia (Charleston), 13. Wirginia (Richmond), 14. Karolina Północna (Raleigh), 15. Karolina Południowa (Columbia), 16. Georgia (Atlanta), 17. Floryda (Tallahassee), 18. Alabama (Montgomery), 19. Missisipi (Jackson), 20. Luizjana (Baton Rouge), 21. Texas (Austin), 22. Nowy Meksyk (Santa Fe), 23. Arizona (Phoenix), 24. Kalifornia (Sacramento), 25. Nevada (Carson City), 26. Utah (Salt Lake City), 27. Kolorado (Denver), 28. Kansas (Topeka), 29. Oklahoma (Oklahoma City), 30. Arkansas (Little Rock), 31. Tennessee (Nashville), 32. Kentucky (Frankfort), 33. Missouri (Jefferson City), 34. Illinois (Springfield), 35. Indiana (Indianapolis), 36. Ohio (Columbus), 37. Michigan (Lansing), 38. Wisconsin (Madison), 39. Minnesota (Saint Paul), 40. Iowa (Des Moines), 41. Nebraska (Lincoln), 42. Dakota Południowa (Pierre), 43. Dakota Północna (Bismarck), 44. Montana (Helena), 45. Wyoming (Cheyenne), 46. Idaho (Boise), 47. Oregon (Salem), 48. Waszyngton (Olympia), 49. Alaska (Juneau), 50. Hawaje (Honolulu).

DZIEŃ PIZZY PEPPERONI - polujcie na promocje!

Pepperoni to zdecydowanie najpopularniejszy wariant pizzy w Stanach Zjednoczonych. Szacuje się, że rocznie Amerykanie zjadają aż miliard tych smakowitych placzków – właśnie tego rodzaju. A skoro 20 września obchodzimy Narodowy Dzień Pizzy Pepperoni, to postanowiliśmy pochylić się nad tym daniem i poczęstować Was pizzowymi ciekawostkami!

Pizza pepperoni jest uwielbiana przez Amerykanów jak USA długie i szerokie

Wiele badań wskazuje, że w USA konsumuje się rocznie aż 3 miliardy pizz. Z tego 36 procent stanowią pizze pepperoni, co oznacza, że rocznie w Stanach Zjednoczonych do brzuchołów trafia aż miliard pizz pepperoni.

To oszałamiająca statystyka, choć z drugiej strony... trudno się dziwić. W końcu chyba każdy z nas uwielbia pizzę! A jeśli weźmiemy pod uwagę, że w USA (a szczególnie w Nowym Jorku) funkcjonują pizzerie przygotowujące jedne z najlepszych placzków na świecie, to ogólnokrajowy wynik przestaje aż tak dziwić.

NOWOJORSKIE KORZENIE

Już na początku XX wieku połączenie pepperoni i sera było najpopularniejszym zestawem dodatków do pizzy w pizzeriach Nowego Jorku. I nic w tym temacie się nie zmieniło, bo współcześnie też jest to najczęstsze zestawienie. Warto jednak wiedzieć, że pepperoni produkowane masowo w Stanach Zjednoczonych różni się znacząco od oryginalnych wyrobów włoskich.

Oryginalne pepperoni to kielbasa pochodzenia włoskiego o ostrym smaku, podobna do salami. Jest to kielbasawieprzowo-wołowaz dodatkim podrobów, suszona na świeżym powietrzu (ewentualnie wędzona w stosunkowo niskiej temperaturze), dojrzewająca przez sześć do dziesięciu miesięcy. Wędliny podobnego rodzaju znane były już w czasach rzymskich, a włoskie metody ich wyrobu nie zmieniały się w sposób istotny z upływem czasu. Znaczne zmiany w metodzie produkcji, a także składnikach, zaszły natomiast właśnie w Stanach Zjednoczonych, gdzie pepperoni wprowadzili imigranci włoscy i gdzie następnie opracowano przemysłowe metody produkcji. Dotyczyły one m.in. metody schładzania i kontroli wilgotności, dzięki którym możliwa stała się produkcja pep-

peroni przez cały rok (we Włoszech tradycyjnie wyrabia się je tylko na przełomie jesieni i zimy). W produkcji przemysłowej wprowadzono także dodatek kultur bakterii fermentacji mlekowej, wskutek czego możliwe było uzyskiwanie zbliżonego smaku bez długotrwałego dojrzewania, przy ograniczeniu czasu produkcji z kilku miesięcy do kilku dni czy nawet godzin. Szeroko stosowane są także dodatki pszeniczne i sojowe.

KRÓTKA HISTORIA PIZZY

Pizza to potrawa kuchni włoskiej, której współczesna postać rozwinęła się w Neapolu. Najczęściej składa się z płaskiej podstawy z wyrośniętego ciasta pszennego, pokrytej wybranymi

składnikami i wypiekanej w wysokiej temperaturze. Do często stosowanych dodatków należą pomidory lub sos pomidorowy, sery, oliwa, zioła, warzywa, mięso i owoce morza; istnieją również pizze bez pomidorów albo bez sera. Z Włoch pizza rozpowszechniła się na świecie, gdzie powstały liczne style regionalne i lokalne odmiany. Jedne z najsłynniejszych odmian pizzy są serwowane w USA, zwłaszcza w Nowym Jorku.

Płaskie pieczywo wypiekano w wielu kulturach starożytnego basenu Morza Śródziemnego i Bliskiego Wschodu. Wypieki te są traktowane jako odlegli poprzednicy pizzy, jednak jej współczesna postać powstała znacznie później w okolicach Neapolu. Od końca XVII wieku działały tam pracownie przygotowujące okrągłe placki z ciasta, przyprawiane między innymi tłuszczem wieprzowym, serem, pieprzem i bazylią. W połowie XVIII wieku w Neapolu funkcjonowały już pizzerie wyposażone w stoły dla klientów.

Na przełomie XIX i XX wieku włoscy emigranci rozpowszechnili pizzę w Stanach Zjednoczonych, zwłaszcza w Nowym Jorku. W pozostałych częściach Włoch stała się ona powszechnie znana po II wojnie światowej, a następnie upowszechniła się na całym świecie.

SPECJALNE PROMOCJE

Z okazji National Pepperoni Pizza Day wiele pizzerii – zarówno sieciówek, jak i pojedynczych lokali – przygotowuje co roku specjalne promocje dla klientów. Polecamy Wam sprawdzić najbliższe pizzerie w Waszej okolicy, a na pewno uda się Wam upolować fajne zniżki!

**Z okazji Narodowego Dnia Pizzy Pepperoni
życzymy naszym Czytelnikom smacznego!**

Redakcja „Nowego Dziennika”

Dziś w Stanach Zjednoczonych – a zwłaszcza w Nowym Jorku – działają jedne z najlepszych pizzerii na świecie

Musk i inni ostrzegają przed superinteligentną AI

Szef OpenAI Sam Altman oraz właściciel xAI, miliarder Elon Musk poparli apel prezesa koncernu Anthropic Dario Amodeiego, który wezwał firmy zajmujące się sztuczną inteligencją (AI) o spowolnienie rozwoju tej technologii wobec obaw przed ryzykiem związanym z superinteligentnymi systemami komputerowymi.

Elon Musk podziela obawy, związane z superinteligentnymi systemami komputerowymi

„Dario ma rację” – napisał Musk w serwisie X, a Altman dodał: „Zgadzam się z Dariem, musimy wyznaczyć nowe granice”.

Amodei zaapelował w artykule opublikowanym

w internecie o spowolnienie tempa rozwoju modeli AI oraz uważne ich monitorowanie, określając zagrożenia związane ze sztuczną inteligencją jako poważne. Zapewnił, że nie chodzi o „wstrzymanie szkolenia modeli ani postępu technicznego, ale o zapewnienie, by firmy poświęciły odpowiednio dużo czasu na dostosowanie i zabezpieczenie swoich modeli, a także by niezależni eksperci potwierdzili, że podjęto takie działania”.

Plan na rzecz uregulowania tempa rozwoju AI Amodei podzielił na trzy etapy. Jego celem ma być, oprócz wprowadzenia regulacji dotyczących tempa rozwoju AI, zapewnienie dłuższego czasu na „zarządzanie związanym z tym ryzykiem”.

Amodei zapowiedział też, że Anthropic zatrudni na stałe zewnętrznych recenzentów w swoich firmach zajmujących się sztuczną inteligencją i zapewni im dostęp do odpowiednich narzędzi oraz wewnętrznych procesów oceny ryzyka.

TO NIE SĄ ŻARTY

Reuters przypomniał, że Anthropic opublikował raport dotyczący zagrożeń, w którym szczegółowo opisano, w jaki sposób kilka podmiotów wykorzystywało modele AI Claude tej firmy do działań

dotyczących rozwoju broni, operacji cybernetycznych, inwigilacji oraz oszustw.

Dwa dni wcześniej o odejściu z Anthropic poinformował publicznie 27-letni matematyk Jacob Coxon, który zajmował się szkoleniem modeli AI. Brytyjczyk zarzucił firmie i jej konkurentowi OpenAI nieodpowiedzialne dążenie do superinteligencji i „igranie z życiem ludzi”.

Wcześniej w tym roku Coxon zrezygnował z pracy w OpenAI, twórcy ChataGPT, i podjął wówczas pracę w Anthropic, który – jak tłumaczył – miał opinię firmy, która bardziej zwraca uwagę na kwestie bezpieczeństwa. Po kilku miesiącach ocenił, że oba podmioty nie różnią się jeśli chodzi o podejście do szybkości rozwoju modeli AI.

Reuters informował w ostatnim czasie, że grupa niekontrolowanych agentów OpenAI przejęła niemiecką stronę internetową i przekształciła ją w forum dla innych agentów AI, podczas gdy kierownictwo firmy utrzymywało ten incydent w tajemnicy. Agencja przypomniała też inne zdarzenia z ostatnich dwóch miesięcy, kiedy agenci AI włamywali się lub próbowali uzyskać dostęp do zewnętrznych systemów.

os/akl (PAP)

dompak

PACZKI DO POLSKI ORAZ DO EUROPY

nasze usługi

- ✓ Serwis od drzwi do drzwi
- ✓ Wysyłka statkiem oraz samolotem
- ✓ Wysyłka pojazdów: samochody, motocykle i quady
- ✓ Przesyłki częściowo i całokontenerowe
- ✓ Serwisy celne oraz mienie przesiedleńcze

lokalizacje

Dompak Warehouse
201 Hartle St. Suite A
Sayreville, NJ 08872
732.325.3322

Dompak Travel
25 Locust Ave.
Wallington, NJ 07057
201.706.9812

Dompak Shipping & Travel
61-65 56th Rd.
Maspeth, NY 11378
718.705.0070

www.dompak.us

Legionelloza w 10 wieżach chłodniczych w NY

Miejskie służby sanitarne prowadzą dochodzenie w sprawie kolejnego ogniska choroby legionistów (legionelloza) na Bronksie. Bakterie *Legionelli* wykryto w dziesięciu wieżach chłodniczych (HVAC) – w tym jednej w pobliżu Stadionu Yankee. W związku z ogniskiem potwierdzono do tej pory pięć przypadków zachorowania oraz jedną ofiarę śmiertelną.

Dodatni wynik testu PCR uzyskały wieże przy: 234 E. 149th St., 1 E. 161st St. (Yankee Stadium), 470 E. 161st St., 1265 Franklin Ave., 567 Melrose Ave., 3339 Park Ave., 1160 Teller Ave., 890 Washington Ave., 1085 Washington Ave. oraz 820 Concourse Village West. Wszystkie obiekty wyczyszczono i zdezynfekowano jeszcze w pierwszej połowie września.

Departament Zdrowia Nowego Jorku zastrzega, że dodatni wynik PCR oznacza wykrycie materiału genetycznego *Legionelli*, ale nie przesądza, czy bakterie są żywe ani czy dana wieża jest źródłem zakażenia. Chorobę wywołują wyłącznie żywe bakterie.

Władze zapewniają, że mieszkańcy dotkniętych obszarów mogą bezpiecznie pić wodę z kranu, korzystać z prysznica i klimatyzacji. Przebywanie w budynkach, w których wykryto *Legionellę*, samo w sobie nie oznacza dodatkowego ryzyka.

Osoby, u których od końca sierpnia pojawiły się objawy grypopodobne w rejonie południowego Bronksu, powinny niezwłocznie skontaktować się z lekarzem.

Bakterie w instalacjach wodnych. Eksperti podkreślają, że sztucznym rezerwuarem bakterii *Legionelli* są między innymi instalacje wodociągowe ciepłej wody, systemy klimatyzacyjne oraz obiegi wód chłodniczych. Bakterie te mogą kolonizować wewnętrzne części rur z ciepłą wodą, zbiorniki na ciepłą wodę, perlatory zaworów czerpialnych (w tym głowice natryskowe pryszniców).

Największe ryzyko występowania i namnażania bakterii z rodzaju *Legionella* w instalacjach wodociągowych związane jest z instalacjami wody ciepłej. Temperatura zbliżona do 40 °C, brak recyrkulacji, obecność osadów, biofilmu, stwarzają

Choć sztucznym rezerwuarem bakterii *Legionelli* są między innymi instalacje wodociągowe ciepłej wody, to władze Wielkiego Jabolka zapewniają, że mieszkańcy dotkniętych obszarów mogą bezpiecznie pić wodę z kranu

warunki sprzyjające rozwojowi pałeczek *Legionella*.

Choroba legionistów stanowi od 3 do 8% wszystkich zachorowań wywołanych przez pałeczki *Legionella*. Towarzyszy jej suchy kaszel, zaburzenia w oddychaniu, temperatura powyżej 40 stopni C i zaburzenia

świadomości. Śmiertelność pacjentów z postacią płucną legionellozy jest bardzo duża, wynosi od 15 do 20 proc., przy czym szacuje się, że postać ta występuje jedynie u ok. 2 proc. osób narażonych na zakażenie.

Red. JŁ

AquaVerde
Pure Water. Pure Life.

Przyszłość czystej wody zaczyna się w Twoim domu.

Nowoczesne systemy filtracji wody AquaVerde

 aquaverdewater.com

 877-9-PUREWATER

 708-357-1111

Czysta woda
na wyciągnięcie ręki

Nowoczesna
technologia

Bez zbiornika
bez kompromisów

Bezpieczna dla Ciebie
i Twojej rodziny

„PRZYJEŹDŹAMY Z PREMIEROWYMI SKECZAMI! ZAPRASZAMY!”

„Bardzo lubimy występować dla Polonii! Te występy zawsze są inne, ponieważ spotykamy się po kilku latach, czujemy że publiczność trochę się za nami stęskniła, a my za nimi!” – mówią w rozmowie z „Nowym Dziennikiem” członkowie Kabaretu Młodych Panów – Mateusz Banaszkiewicz, Bartek Demczuk, Łukasz Kaczmarczyk i Robert Korólczyk. Bilety na ich występy 25 i 26 września można kupić na stronie internetowej: www.mojbilet.com.

Młodzi Panowie przyjeżdżają do USA z zupełnie nowymi, premierowymi skeczami. Wystąpią 25 września w Connecticut i 26 września w New Jersey. Bilety na: www.mojbilet.com

Czasy są takie, jakie są – na świecie dominują dziś konflikty i podziały. W efekcie wielu z nas coraz mniej jest do śmiechu. Tymczasem rośmieszanie ludzi to Wasza specjalność. Na Waszych występach po prostu nie da się nie śmiać. Jak Wy to robicie?!

Mateusz Banaszkiewicz: Śmiech jest dziś potrzebny bardziej niż kiedykolwiek. Nie zmienia świata, ale pozwala na chwilę złapać dystans i odetchnąć. My po prostu próbujemy przypomnieć ludziom, że nawet w trudnych czasach można znaleźć powód do uśmiechu. A sami czerpiemy przede wszystkim z życia. To ono dostarcza nam więcej materiału, niż jesteśmy w stanie wykorzystać.

Kabaret Młodych Panów to marka sama w sobie – na polskiej scenie kabaretowej działacie już od ponad 20 lat. Czy po takim czasie nowe pomysły przychodzą do głowy równie łatwo, jak wcześniej?

Mateusz: Po ponad 20 latach pomysły nie przychodzą może łatwiej, ale przychodzą inaczej. Człowiek ma więcej doświadczenia, więcej obserwacji i chyba większą świadomość tego, co naprawdę chce powiedzieć. Najciekawsze jest to, że nadal potrafimy się czymś zachwycić i zaskoczyć. I to chyba jest dla nas, jako twórców, najważniejsze.

Czy bycie artystą kabaretowym oznacza, że zawsze i wszędzie, w każdej sytuacji człowiek widzi potencjał do żartu? Dowcip towarzyszy Wam przez całe życie?

Mateusz: Chyba trochę tak. Z czasem człowiek zaczyna patrzeć na świat jak na niekończący się materiał do skeczu. Ale nie wszystko musi być żartem. Humor jest dla nas przede wszystkim

sposobem patrzenia na rzeczywistość – próbą znalezienia światła nawet tam, gdzie na pierwszy rzut oka go nie widać.

Co w ogóle skłoniło Was do obrania takiej ścieżki zawodowej? Z chęcią występowania na scenie i rośmieszania ludzi trzeba się urodzić?

Mateusz: Nie wiemy, czy trzeba się z tym urodzić. Przede wszystkim chyba trzeba lubić ludzi i być ich ciekawym. Scena przyszła trochę naturalnie – najpierw była potrzeba obserwacji, pisania i opowiadania, bycia z ludźmi. A potem okazało

„Jest jeden Amerykanin, który nas niezmiennie inspirował” – przyznaje Łukasz Kaczmarczyk

się, że można z tego zrobić sposób na życie. I chyba mamy to szczęście, że po tylu latach nadal nas to bawi.

Po raz kolejny będzie można oglądać Was w USA. Z czym tym razem do nas przyjeżdżacie? Czego możemy spodziewać się po Waszych występach?

Bartek Demczuk: Tym razem przyjeżdżamy z programem jubileuszowym, z okazji 20. urodzin Kabaretu Młodych Panów!!! Będą premierowe skecze z udziałem znanych postaci – pojawi się Góral, Kapral, Pani Marzena, Młody, Porwoł, Buchaliki Wikary. Wymyśliśmy, że nie będzie to tzw. The Best Of i postanowiliśmy pokazać dalsze losy bohaterów naszych skeczy.

Lubicie występować dla Polonii? Jak w ogóle ocenilibyście polonijną publiczność, porównując ją do tej w Polsce?

Bartek: Bardzo lubimy!!! Występy dla Polonii zawsze są inne, ponieważ spotykamy się po kilku latach, czujemy że publiczność trochę się za nami stęskniła, a my za nimi. Występy już teraz niczym się nie różnią, bo dzięki internetowi i telewizji publiczność zagraniczna jest na bieżąco z tym co dzieje się u nas w kraju.

Przy okazji poprzedniej wizyty w USA przyznaliście w rozmowie z nami, że zdarza się, iż po występach jesteście zapraszani przez Polonię na spotkania np. w restauracjach. Lubicie taki bliższy kontakt z publicznością?

Bartek: Lubimy, bo możemy poznać ciekawych ludzi, często okazuje się, że nawet z naszych miejscowości lub okolic, spotykamy też "starych"

dokończenie na stronie 32

„Lubimy bliższy kontakt z publicznością, bo możemy dzięki temu poznać ciekawych ludzi” – wyjawia Bartek Demczuk

KABARET MŁODYCH PANÓW

20
LAT

Z ŻARTAMI NIE MA ŻARTÓW

25 września

New Britain HS, CT

26 września

Felician University, Lodi, NJ

Bilety: mojbilet.com

SCAN ME

ROZMOWA NOWEGO DZIENNIKA

dokończenie ze strony 30

„Nadal potrafimy się czymś zachwycić i zaskoczyć. I to chyba jest dla nas, jako twórców, najważniejsze” – zdradza Mateusz Banaszkiewicz

znajomych z zagranicy i te spotkania są baaardzo miłe i często kończą się tuż przed porannym odlotem do innego miejsca. ;)

Podczas Waszych występów w USA na pewno było mnóstwo miłych sytuacji, które szczególnie zapadły Wam w pamięć. Opowiedzcie proszę jakąś anegdotę związaną z którymś z show.

Łukasz Kaczmarezyk: Trudno teraz przytoczyć konkretną sytuację, ale miło wspominamy każdą naszą wizytę w USA. To są wyjątkowe spotkania dla nas i mamy wrażenie dla Polaków tutaj żyjących. Nieczęsto zdąża nam się występować dla tu-tejszej Polonii, w związku z czym odnosimy wrażenie, że nasze występy są przez naszych fanów szczególnie wyczekiwane i da się to odczuć zarówno podczas występów, jak i podczas spotkań przy zdjęciach i autografach. Zdarza się, że nawet dwie godziny przed występami ludzie gromadzą się na sali, gdzie się one odbywają, bo to również okazja do spotkania się tak po prostu ze sobą. To bardzo miłe.

To zdradźcie jeszcze, jak wygląda proces powstawania nowych skeczy. Siadacie razem i robicie burzę mózgów? Czy może każdy skecz powstaje inaczej?

Łukasz: Najczęściej robimy burzę mózgów i rozwijamy wspólnie nasze pomysły. Czasem jednak jest tak że ktoś napisze skecz sam, później poddamy go kosmetycznej obróbce, a niekiedy życie jest tak życzliwe, że podaje nam prawie gotową sytuację na tacy. Wystarczy spisać i grać. Piosenki w większości pisze Łukasz, Bartek z kolei zajmuje się warstwą kostiumów i rekwizytów. Jesteśmy jak dobrze naoliwiona maszyna. ;)

Czy również z wizyt w USA czerpicie inspiracje przy procesie tworzenia nowych występów? Może inspirują Was Amerykanie? Albo amerykańscy aktorzy lub... politycy?

Łukasz: Na pewno jest jeden Amerykanin, który nas niezmiennie inspiruje, jak pewnie wielu

„Wszystkich Czytelników gorąco i serdecznie zapraszamy na nasz jubileuszowy program z okazji 20-lecia istnienia Kabaretu Młodych Panów” – mówi Robert Korólczyk

komików i zaznaczamy, że nie chodzi o Chucka Norrisa. :) Myślę, że nasze głowy są nieustannie wyczulone na wykrywanie i rejestrowanie absurdów, jakie niesie nam życie, niezależnie od szerokości geograficznej. Podczas spotkań z ludźmi znajomymi i nieznanymi, podczas podróży.

Jak lubimy mawiać: „Wszystko co powiesz w naszej obecności, może być użyte przeciwko tobie na scenie”. :)

Przeпадacie za amerykańską kuchnią?

Robert Korólczyk: Większość z nas lubi steki i burgery, więc w jakimś sensie tak, podoba się nam to, że możemy tu próbować kuchni z całego świata. Jednak po dłuższym pobycie w Stanach tęsknimy za polskim jedzeniem, przede wszystkim za polską zupą.

Które amerykańskie miasto jest Waszym ulubionym (i dlaczego jest to Nowy Jork)?

Robert: Na pewno Nowy Jork jest prestiżowym miejscem i wszyscy, którzy lubią podróżować, chcą się pojawić na Manhattanie i na Times Square. Jednak moim osobiście ulubionym miastem jest Waszyngton.

Na koniec poprosimy o słówko od Was do naszych Czytelników!

Robert: Wszystkich Czytelników „Nowego Dziennika” gorąco i serdecznie zapraszamy na nasz jubileuszowy program z okazji 20-lecia istnienia Kabaretu Młodych Panów. Jest to naprawdę wyjątkowy program, ponieważ wszyscy, którzy znają nas i nasze postaci, które pojawiły się ostatnie 20 lat, będą mogli je spotkać w nowej odsłonie. To będą zupełnie nowe, premierowe skecze, których nie widzieliście w telewizji czy internecie.

Kacper Rogacin

Kabaret Młodych Panów o sobie

Cześć! Jesteśmy Kabaretem Młodych Panów – grupą, która od 2004 roku zaraża Polskę śmiechem, dystansem i dobrym humorem. Nasze korzenie są śląskie, ale żarty – uniwersalne. Gramy o wszystkim, co nas bawi, porusza i... czasem irytuje, bo w życiu nic nie jest tak śmieszne, jak codzienność. Śmiech to nasza pasja, a scena – drugi dom. Od początku naszej rozrywkowej kariery mieliśmy jeden cel: sprawić, by świat stał się odrobinę mniej poważny. I to właśnie robimy. Każdy występ, skecz i żart to nasz sposób na pokazanie, że humor może łączyć, a dystans do siebie jest najlepszym suplementem codziennej diety.

Historia Kabaretu Młodych Panów to dowód na to, że nawet najmniejsze marzenia mogą urosnąć do rozmiarów sceny narodowej. Zaczęliśmy w Rybniku – czterech chłopaków, sala gimnastyczna i pierwszy skecz o... teściowej w piwnicy. Pamiętacie? „Ale ona tam siedzi z górniczym kaskiem!” – od tego się zaczęło.

KOSMOS

POLAK PODPISAŁ UMOWĘ z New York Knicks

Reprezentant Polski Igor Milicić junior związał się umową z mistrzem NBA New York Knicks. Ma szansę zostać piątym polskim koszykarzem, po Cezarym Trybańskim, Macieju Lampe, Marcinie Gortacie i Jeremym Sochane, który wystąpi w amerykańsko-kanadyjskiej lidze.

Igor Milicić junior to syn trenera reprezentacji Polski

Jak ustaliła Interia Sport, Milicić podpisał kontrakt typu exhibit-10, dzięki któremu będzie miał okazję wywalczyć miejsce w drużynie podczas obozu przygotowawczego. Jeśli sprawdzi się w tym okresie, może trafić do ich drużyny G-League – Westchester Knicks otrzymać kontrakt na występy w lidze z minimalnym wynagrodzeniem lub umowę two-way. Ta ostatnia oznacza możliwość gry zarówno w G-League, jak i w NBA.

Został w ten sposób drugim Polakiem związanym z klubem NBA przed zbliżającym się sezonem 2026/27. Wcześniej Jeremy Sochan podpisał kontrakt z Portland Trail Blazers. Marzenia syna trenera reprezentacji Igora Milicia przybierają coraz bardziej realne kształty.

„Chcę walczyć o NBA i zrobię wszystko, by tam być. Jakąkolwiek drogą to będzie, to wierzę, że dostanę się w tym roku. Planu B na razie nie mam, o żadnym zespole europejskim nie myślę. (...) Na razie nie wiem, do której z drużyn NBA trafię na obóz przygotowawczy, wszystko jest otwarte, ale wierzę w siebie, w pracę, którą wykonałem. Myślę, że jak przyjadę na kolejne zgrupowanie, to będę lepszy, niezależnie od tego, co się w międzyczasie wydarzy” – mówił PAP pod koniec sierpnia podczas okienka eli-

minacji mistrzostw świata. Biało-czerwoni wygrali wówczas w Rydze Izraelem 106:86 i ulegli mistrzom świata Niemcom 94:94 po dramatycznej dogrywce w Gdańsku.

Milicić junior był w nich w jednym z wyróżniających się zawodników zespołu. W spotkaniu z Izraelem zanotował 13 pkt, przeciwko Niemcom ustanowił swój rekord w kadrze, zdobywając 18. 24-letni, mierzący 208 cm koszykarz rozegrał dotychczas w barwach narodowych 25 spotkań i zdobył 181 punktów.

To jego drugie podejście do występów w lidze NBA. Przed rokiem plany gry w barwach Philadelphia 76ers pokrzyżował mu uraz kolana na obozie przygotowawczym do ligi letniej, który wykluczył także jego udział w sierpniowych ME koszykarzy w Katowicach i Rydze, a także uniemożliwił jesienią próbę wywalczenia miejsca w składzie Sixers. Klub rozwiązał z nim kontrakt, Milicić trafił do G League, do satelickiego zespołu „Szóstek” – Delaware Blue Coats. W jego barwach zagrał w 13 z 14 spotkań i notował średnio 6,8 pkt oraz 5,1 zbiórek.

Minionego lata wystąpił w Lidze Letniej w barwach wicemistrza San Antonio Spurs, rozgrywając łącznie siedem spotkań.

cegl/olga/mask (PAP)

PLUMBING & HEATING

Licensed Master Plumber: **Andrzej Natkaniec**

- INSTALACJA NOWYCH BOILERÓW
- ZAMIANA BOILERÓW OLEJOWYCH NA GAZOWE
- USUWANIE VIOLATION
- RPZ/BACKFLOW PREVENTER INSTALACJA & COROCZNE SERWIS
- INSPEKCJE SYSTEMÓW LINII GAZOWYCH ZGODNIE Z LOCAL LAW 152

Firma ubezpieczona z licencją • Darmowe wyceny
Przyjmujemy credit cards.

718.326.9090

53-28 61st Street • Maspeth, NY 11378

INCOME TAX LEON FUKS

CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANT

POWYŻEJ 30 LAT PRAKTYKI ZAWODOWEJ.
PROFESJONALNE USŁUGI DLA OSÓB INDYWIDUALNYCH, FIRM I KORPORACJI.

- Rozliczenia podatkowe w tym lata ubiegłe
- Rozliczanie podatków dla korporacji i spółek
- Konsultacje dla nowych biznesów
- Reprezentacja w IRS (przy kontrolach podatkowych)
- Finansowe planowanie i porady podatkowe
- Księgowość dla biznesów
- Amerykańskie rozliczenia dla osób mieszkających poza USA

31-53 Crescent Street, Astoria NY 11106 | (718) 726-6080, (718) 726-8722 fax

Shook

FUNERAL HOME, INC.

Family Owned & Operated since 1955
Honoring your loved ones with respect & dignity

639 Van Houten Avenue • Clifton, New Jersey 07013
(973) 471-9620 www.ShookFH.com

Nancy Shook Garreston, President
NJ Lic. No. 3657

Roy B. Garreston, Manager
NJ Lic. 3550

GABINET PSYCHOLOGII

Konsultacje | Ewaluacje | Testy | Diagnoza | Psychoterapia

Dr ANDRZEJ TWARDON
Psycholog, Mount Sinai, Roosevelt
The New School for Social Research

Mgr ANNA TWARDON
Psychoterapeuta
Uniwersytet Jagielloński, New York University

646-823-3257 1140 Broadway, Manhattan, NY (at 26th Street)
Subway: N/R to 28th St. 6 to 28th St. or L to 14 St./Union Sq

(Polish / English)
Bezpłatna
konsultacja telefoniczna

Stres imigracyjny, nerwice, lęki, depresja, problemy osobiste i rodzinne,
opinie dla sądów, nałogi, choroby psychiczne, nauka medytacji
www.twardon.org • atwardon@gmail.com

Tony's Mufflers

Ogólna mechanika samochodowa

- Zbieżność • Hamulce • Elektronika samochodowa
- Amortyzatory • Opony • Układy wydechowe
- Spawanie SAMOCHODY AMERYKAŃSKIE I ZAGRANICZNE

201.893.1507 lub 973.471.8133

465 Main Ave • Wallington, NJ 07057

POLISH CULTURAL FOUNDATION

est. 1973 a nonprofit 501(c)(3) organization

177 BROADWAY • CLARK • NEW JERSEY 07066 • USA

PCF@PCFNJ.ORG • T: 732-382-7197 • WWW.PCFNJ.ORG

FACEBOOK.COM/POLISHCULTURALFOUNDATION

Zapraszamy do przyłączenia się do akcji:

"OBUDŹ W SOBIE POLSKOŚĆ - KOCHAM POLSKĘ"

Jeżeli jesteś dumna/dumny z bycia Polką/Polakiem lub z Twojego polskiego pochodzenia lub po prostu lubisz Polskę i Polaków - zapraszamy do umieszczenia naklejek Kocham Polskę na samochodzie oraz do noszenia znaczków Kocham Polskę przypiętych do ubrań, plecaków itp.

Naklejki oraz znaczki można otrzymać bezpłatnie (choćby donacje oczywiście są mile widziane) -- prosimy o kontakt: info@pcfnj.org

We invite you to joining the campaign:

"AWAKEN YOUR POLISH PRIDE - I LOVE POLAND"

If you are proud of being Polish, your Polish heritage or simply like Poland and Polish people - we invite you to show your support by placing an "I love Poland" sticker on your car and wearing a button on your clothes, backpack, etc.

Stickers and buttons can be obtained for free (although donations are of course welcome) please contact us: info@pcfnj.org

KRÓL I KRÓLOWA NOWEGO JORKU!

Alexander Zverev i Jelena Rybakina zostali triumfatorami tegorocznego US Open w grach pojedynczych. Niemiec rozprawił się z Amerykaninem Benem Sheltonem 6:3, 7:6 (7-2), 5:7, 6:2, a reprezentantka Kazachstanu pokonała Białorusinkę Arynę Sabalenkę 6:4, 5:7, 6:2.

PAP/EPA/CRISTOBAL HERRERA-ULASHKEVICH

Po ostatniej piłce, Zverev był tak skupiony, że... nie zorientował się, że wygrał

Triumfatorzy nowojorskiej rywalizacji w singlu zarobili po 5,5 mln dolarów, czyli o 10 proc. więcej niż w poprzedniej edycji.

NIE WIEDZIAŁ, ŻE WYGRAŁ

29-lletni Zverev szósty raz wystąpił w wielkoszlemowym finale. Pierwsze zwycięstwo odniósł w czerwcu we French Open. Z Sheltonem mierzył się po raz szósty i odniósł szóste zwycięstwo. Ich nowojorskie starcie było znacznie mniej wyrównane, niż może to sugerować wynik.

Do niecodziennej sytuacji doszło po piłce meczowej. Niemiec był tak skupiony, że nie zorientował się, że wygrał. Po wymianie zrobił kilka kroków w tył, jakby oczekiwał serwisu Sheltona. Dopiero krzyki i machanie z jego boksu uświadomiły mu, że to koniec.

Poprzednim niemieckim triumfator US Open był w 1989 roku Boris Becker.

Niespełna 24-lletni Shelton, który w 2. rundzie wyeliminował Huberta Hurkacza, wcześniej nie grał w wielkoszlemowym finale.

„NIESAMOWITA PODRÓŻ”

„To była niesamowita podróż i mam nadzieję, że uda mi się utrzymać na szczycie jak najdłużej” – powiedziała Rybakina na konferencji prasowej w Nowym Jorku po wielkim finale.

Rybakina pokonała Sabalenkę, odbierając Białorusince nie tylko tytuł mistrzyni z Flushing Meadows, ale także pierwsze miejsce w światowym rankingu.

„Po raz pierwszy przyjechałam tu dziesięć lat temu jako juniorka i już wtedy to miejsce wywarło na mnie ogromne wrażenie. Było tu tak głośno, tak inaczej niż na innych obiektach. Z jakiegoś powo-

du w ostatnich latach Nowy Jork nie był miejscem, w którym osiągałam najlepsze wyniki, ale teraz to się wyraźnie zmieniło” – zaznaczyła triumfator-ka i wyraziła przekonanie, że następnym razem znów zajdzie tu aż tak daleko.

Porażka Białorusinki zakończyła serię jej 20 zwycięstw na nowojorskich kortach i pozbawiła ją szansy na dołączenie do Amerykanek Sereny Williams i Chris Evert – jedynych zawodniczek w erze zawodowej, które zdobyły trzy tytuły US Open z rzędu.

mask/cegl

PAP/EPA/SARAH YENESSEL

Rybakina odebrała Sabalence nie tylko tytuł mistrzyni z Flushing Meadows, ale także pierwsze miejsce w światowym rankingu

„LEWY” PRZYCIĄGA KIBICÓW, ale do Messiego mu daleko

„Robert Lewandowski poprawił grę Chicago Fire i przyciąga na stadiony tysiące dodatkowych kibiców, zwłaszcza Polaków, ale w Ameryce nie ma jednak statusu gwiazdy na miarę Lionela Messiego” – ocenił w rozmowie z PAP Alex Calabrese, dziennikarz MLSSoccer.com.

Od kiedy Lewandowski dołączył do Chicago Fire, strzelił sześć goli w dziewięciu meczach MLS, jego drużyna nie przegrała ligowego meczu, a na Soldier Field padł w środę rekord pod względem liczby widzów. Mimo to, zdaniem komentatorów, wciąż jeszcze ma pole do poprawy.

„Takiego piłkarza sprowadza się po to, żeby poprawił drużynę. To główny powód, dla którego Gregg Berhalter go tu ściągnął. Spisuje się dobrze. Nie jest na swoim najwyższym poziomie, myślę, że sam by to przyznał, ale strzela gole. Dobrze gra w MLS i sprawia, że zawodnicy wokół niego są lepsi” – analizował Calabrese, dziennikarz MLSSoccer.com i portalu Men in Red poświęconego klubowi z Chicago.

Jak ocenił, sytuacja Lewandowskiego w Fire jest

INSTAGRAM.COM / CHICAGO FIRE

Lewandowski i Messi to dwie legendy, ale Argentyńczyk cieszy się o wiele większą popularnością w USA niż Polak

pewną nowością w jego karierze, bo nie ma wokół siebie żadnych piłkarzy porównywalnego kalibru,

a jego status jest podobny do tego, jaki ma w reprezentacji Polski, gdzie ciężar gry spoczywa na nim.

Calabrese przypomniał, że Fire przez lata należeli do najsłabszych zespołów ligi.

Wpływ Polaka na drużynę jest widoczny też poza boiskiem, ale według Calabresego nie jest to efekt tego rzędu, jakim było przyjsie do ligi Lionela Messiego czy wcześniej Davida Beckhama.

„To nie jest zjawisko na miarę Messiego, co sprawia, że popularność drużyny w mieście eksploduje. Szczerze mówiąc, większość mieszkańców Chicago wciąż nie ma pojęcia, kim on jest. Ale dla tych, którzy już są kibicami piłki nożnej, i dla Polaków w USA, to coś ogromnego” – zaznaczył.

Oskar Górzyński

Arthur's
FUNERAL CHAPELS, INC.

Artur Dybanowski
właściciel i menadżer

ARTHUR'S FUNERAL HOME
207 NASSAU AVE, BROOKLYN, NY 11222
718-389-8500
www.arthursfuneralhome.com

Oferujemy pełny zakres usług pogrzebowych na terenie metropolii Nowego Jorku i okolic. Zajmujemy się przewozem zwłok do Polski. Zapewniamy profesjonalną polską obsługę.

Reprezentacja wraca do gry! „Lewy” też przyjedzie

Piłkarska reprezentacja Polski rozpocznie 21 września w Warszawie 16-dniowe zgrupowanie, w tym czasie rozegra cztery mecze drugiej dywizji Ligi Narodów. „To będzie intensywny okres, ale przerabialiśmy coś podobnego już w 2022 roku” – powiedział rzecznik reprezentacji Emil Kopański.

Biało-czerwoni zagrają kolejno: z Bośnią i Hercegowiną 25 września w Warszawie, trzy dni później ze Szwecją w Sztokholmie (Solna), 2 października z Rumunią, ponownie na PGE Narodowym, a po kolejnych trzech dniach czeka ich rewanż na wyjeździe z Bośniakami w Zenicy.

Pozostałe dwa spotkania w swojej grupie dywizji B rozegrają w listopadzie – na wyjeździe z Rumunią (14.11) i trzy dni później we Wrocławiu ze Szwecją.

Trener Jan Urban ogłosi listę powołanych piłkarzy 18 września.

„Termin, czyli piątek, jest oczywiście nieprzypadkowy. Dzień wcześniej są jeszcze mecze w europejskich pucharach, będą napływać raporty medyczne. A skąd taka forma ogłoszenia kadry? Mamy własną platformę, ponadto dysponujemy też większymi przestrzeniami w budynku federacji, dodatkowym piętrem. Można więc spokojnie zrobić rozmowę z selekcjonerem, a później zaprosić dziennikarzy, żeby mogli dopytać ‘na gorąco’” – powiedział PAP Kopański.

„LEWY” TEŻ PRZYJEDZIE

Zgrupowanie w Warszawie rozpocznie się 21 września, choć na ten dzień przewidziano tylko przyjazd

Na zgrupowaniu prawdopodobnie pojawi się m.in. Mateusz Bogusz z Houston Dynamo, który jest ostatnio w dobrej formie

piłkarzy. Pierwszy trening będzie dopiero we wtorek.

To będzie długie, aż 16-dniowe zgrupowanie. Zakończy się oficjalnie 6 października, dzień po meczu w Zenicy, ale coś takiego reprezentacja przerabiała już w czasie kadencji trenera Czesława Michniewicza w 2022 roku. Wówczas, pod koniec maja i w pierwszej połowie czerwca, również rozegrała cztery mecze Ligi Narodów (w naj-

wyższej dywizji – z Walią, Holandią i dwukrotnie z Belgią), a selekcjoner powołał aż 39 piłkarzy.

Przed ogłoszeniem kadry PZPN nie ujawnia żadnych szczegółów dotyczących powołań, choć można spodziewać się, że trener Urban również postawi na liczną grupę wybrańców.

Wśród nich, już od początku zgrupowania, ma być m.in. Robert Lewandowski z Chicago Fire. To bę-

dzie jego pierwszy występ w kadrze narodowej od czasu występów za oceanem.

DEBIUT W DYWIZJI B

Tak długie jesienne „okienko reprezentacyjne” jest nowością. W przeszłości o tej porze roku były w kalendarzu dwa krótsze – osobno we wrześniu i październiku.

Biało-czerwoni do dywizji B spadli – jeszcze pod wodzą Michała Probierza – jesienią 2024 roku, zajmując ostatnie miejsce w grupie, za Portugalią, Chorwacją i Szkocją, która podzieliła później ich los w barażach.

Teraz będą grać o powrót do elity, w której wcześniej regularnie występowali. Zwycięzca grupy w drugiej dywizji awansuje bezpośrednio do grona najlepszych drużyn, drugi zespół w tabeli powalczy o to w barażach, trzeci w dwumeczu zagra o uniknięcie spadku, a ostatni znajdzie się w dywizji C.

Zwycięzca Ligi Narodów zostanie wyłoniony w turnieju finałowym w czerwcu 2027 roku. Z czterech dotychczasowych edycji dwie, pierwszą i ostatnią, wygrała Portugalia (2018/19 i 2024/25), a takie sukcesy mają na koncie też Francja i Hiszpania.

bia/krys

Pomnik trenera PHILA JACKSONA stanie w Los Angeles

Klub NBA Los Angeles Lakers zapowiedział na 9 kwietnia 2027 roku odsłonięcie pomnika, przed halą w centrum miasta, na cześć byłego trenera Phila Jacksona. Słynny szkoleniowiec zdobył 11 tytułów mistrzowskich, w tym pięć z „Jeziorowcami”.

Jackson stanie się dziewiątą postacią związaną z klubem, uhonorowaną w ten sposób. Dołączy do koszykarzy Kareema Abdul-Jabbara, Kobe Bryanta, Magica Johnsona i Shaquille'a O'Neala; zawodników i dyrektorów klubu Elgina Bajora, Pata Riley'a i Jerry'ego Westa oraz komentatora Chicka Hearn.

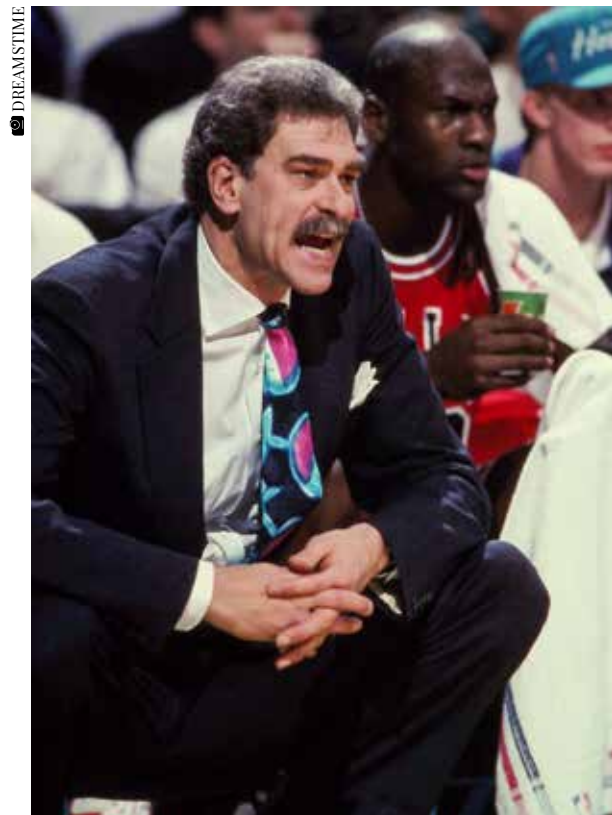
Bryantowi poświęcone są dwa pomniki, a trzeci ma zostać odsłonięty w późniejszym terminie. Riley był ostatnią osobą, która otrzymała pomnik przed halą Crypto.com Arena – uhonorowano go w lutym. W ciągu 11 sezonów jako główny trener w latach 1999–2011 Jackson poprowadził Lakers do pięciu tytułów i siedmiu występów w finałach NBA, nie li-

cząc sezonu 2004/05, który opuścił po sporze z kierownictwem klubu.

Lakers awansowali do play off w każdym sezonie, w którym Jackson był głównym trenerem. Szkoleniowiec prowadził również Chicago Bulls przez dziewięć sezonów (1989–1998) i zdobył sześć tytułów. W 2007 roku został wprowadzony do Galerii Sław NBA.

Zbliżający się do 81. urodzin Jackson, po zakończeniu nieudanej przygody jako prezydent New York Knicks, w 2017 roku wycofał się z aktywnego zarządzania i trenowania. Większość czasu spędza w swoich posiadłościach, m.in. w stanie Montana.

mask/cegl

Jackson jako trener zdobył 5 tytułów mistrzowskich z Lakersami i 6 z Chicago Bulls

Magdalena LAMPARSKA
Vanessa ALEKSANDER
Olga BOŁĄDŹ
Maciej ZAKOŚCIELNY
Robert GULACZYK
Jakub SASAK

NIENASYCENI

IT'S JUST SEX

GARNIZON SZTUKI
teatr pozytywnych emocji.

SCAN ME

Bilety:
mojbilet.com

13 listopada • 8 PM
NEW BRITAIN HIGH SCHOOL
110 Mill St, New Britain

14 listopada • 7 PM
TRIBECA PERFORMING ARTS CENTER
199 Chambers St, Nowy Jork

Ekstraklaso, będziemy tęsknić! Wracaj czym prędzej!

Tak, nam też jest bardzo przykro, ale na piłkarski terminarz nie można nic poradzić. W weekend 18–20 września obejrzymy ostatnią kolejkę polskiej Ekstraklasy przed długą przerwą na mecze reprezentacji. Warto zatem obejrzyć jak najwięcej meczów, by nasycić się polską piłką ligową na jak najdłuższy czas!

Wisła Kraków gra ostatnio wprost koncertowo. Czy Śląsk Wrocław znajdzie na nią sposób?

Rozbrat z Ekstraklasą rozpocznie się 21 września i potrwa aż do 9 października. Z tego względu my planujemy (a Wam radzimy to samo) zrobić sobie w najbliższych dniach weekend z polską piłką. Zwłaszcza, że szykuje się kilka naprawdę gorących starć.

MECZ PODWYŻSZONEGO RYZYKA

Ostatnia kolejka przed reprezentacyjną przerwą (na mecze Ligi Narodów) rozpocznie się w piątek 18 września o godzinie 12 czasu nowojorskiego. Widzew Łódź zagra wtedy u siebie z Wieczystą Kraków. I choć w tabeli oba zespoły dzielą zaledwie cztery punkty, to faworytami będą w tym wypadku gospodarze, chociaż... Wieczysta jest na tyle nieobliczalna, że może sprawić niespodziankę! Drugie piątkowe starcie to mecz z gigantycznymi podtekstami. Śląsk Wrocław kontra Wisła Kraków – każdy, kto zna historię relacji kibiców obu drużyn wie, że na trybunach można spodziewać się prawdziwego ognia. A na boisku? Wszystko prze-

mawia za Białą Gwiazdą, która gra ostatnio jak z nut. Początek meczu o godz. 14:30.

CZY KTOŚ ZATRZYMA GÓRNIKA?

Na sobotę zaplanowano trzy mecze. Pierwszy odbędzie się w Kielcach, gdzie będąca w wyśmienitej formie Korona podejmie Rakowa Częstochowa. „Medaliki” zdobyły przed tygodniem swoje pierwsze punkty w tym sezonie, ale do optymalnej formy jeszcze im daleko. Dlatego faworytami będą z pewnością gospodarze. Mecz zacznie się o godz. 8:45. Druga sobotnia potyczka to starcie ekip będących ostatnio w sporym dołku. Zarówno GKS Katowice, jak i Cracovia mają za sobą serie porażek, więc coś nam podpowiada, że w tym meczu może paść remis. Ale z drugiej strony w Ekstraklasie wszystko jest możliwe! Pierwszy gwizdek sędziego o godz. 11:30. Na deser w sobotę przeniesiemy się do Lublina – tam Motor zagra z Górnikiem Zabrze. Co tu dużo mówić – Zabrzeanie są w kapitalnej dyspozycji i grają wprost koncer-

towo. Czy kolejny koncert dadzą w Lublinie? Start o godz. 14:15.

HIT W BIAŁYMSTOKU

Niedzielę rozpoczniemy meczem Piasta Gliwice z Pogonią Szczecin, czyli starciem dwóch naprawdę dobrze prezentujących się ostatnio ekip. Nie pokusimy się o wskazanie faworyta, chociaż coś nam podpowiada, że to „Piastunki” mogą zgarnąć trzy punkty. Początek spotkania o godz. 6:15 (niestety...). Później powędrujemy do Lubina, a tam Zagłębie ugości Wisłę Płock. Zarówno gospodarze, jak i goście są ostatnio na fali wznoszącej, więc spodziewamy się doskonałego spotkania, które zacznie się o godz. 8:45. Do drugiego śniadania koniecznie musicie włączyć trzecie niedzielne spotkanie, czyli mecz Jagiellonia Białystok – Legia Warszawa. Oj, coś nam mówi, że o tym meczu będziemy rozmawiali jeszcze długo po jego zakończeniu. Jaga podejmująca Legię to zawsze gwarancja wielkich emocji i zwykle również doskonałego piłkarskiego (i kibicowskiego)

widowiska. Oby tak było również i tym razem! Start o godz. 11:30. A na koniec 9. kolejki zaplanowano mecz mistrza Polski – Lecha Poznań – z Radomiakiem Radom. Choć Radomianie mogą pochwalić się serią trzech meczów bez porażki, to passa ta błędnie przy dyspozycji Kolejorza, który gra ostatnio fenomenalnie. Poznaniacy będą chcieli odkuć się za porażkę z Górnikiem w poprzedniej kolejce, a Radomiak też lubi grę ofensywną, więc spodziewamy się kapitalnego widowiska! Pierwszy gwizdek sędziego o godz. 14:15.

Kacper Rogaciń

9. kolejka Ekstraklasy

Widzew Łódź – Wieczysta Kraków
Wisła Kraków – Śląsk Wrocław
Korona Kielce – Raków Częstochowa
GKS Katowice – Cracovia
Motor Lublin – Górnik Zabrze
Piast Gliwice – Pogoń Szczecin
Zagłębie Lubin – Wisła Płock
Jagiellonia Białystok – Legia Warszawa
Lech Poznań – Radomiak Radom

TABELA EKSTRAKLASY

LP	KLUB	RM	Pkt
1.	Górnik Zabrze	7	18
2.	Legia Warszawa	8	16
3.	Lech Poznań	7	16
4.	Wisła Kraków	8	14
5.	Piast Gliwice	8	13
6.	Pogoń Szczecin	7	12
7.	Korona Kielce	7	12
8.	Zagłębie Lubin	7	12
9.	Jagiellonia Białystok	7	12
10.	GKS Katowice	7	9
11.	Widzew Łódź	8	8
12.	Cracovia	8	8
13.	Wisła Płock	7	8
14.	Radomiak Radom	8	8
15.	Śląsk Wrocław	8	6
16.	Motor Lublin	8	5
17.	Wieczysta Kraków	7	4
18.	Raków Częstochowa	7	3

Stan na 14 września 2026 r.

K O N C E R T

THE
BESTBilety:
mojbilet.com

SCAN ME

ANDRZEJ
PIASECZNY

19 września

Polish and Slavic Center • 177 Kent Str, Brooklyn, NY